

Söz Açarı

Atışma/Şiir

Mehmet Gözükara - Tayyib Atmaca

Berikan Yayınları
Ankara- Ağustos 2014

Atışma/Şiir

Kitabın adı
Söz Açarı

ISBN
978-975-267-969-6

Editör
Mehmet Gözükara

Redakte ve tashih
İsmail Kutlu Özalp

Son Okuma
Tayyib Atmaca

Kapak Tasarım
Mehmet Fidancı

Elektronik Haberleşme
mehmetgozokara@hotmail.com
tayyibatmaca@gmail.com

Baskı & Cilt
Bilge Ofset Matbaa
Maltepe / ANKARA
Tel: (0312) 229 26 59

BERİKAN YAYINEVİ

İÇİNDEKİLER

Söz Başı	5
Takdim	9
Geleneği Yeni Şartlarda Sürdürme	13
Söyleşme	19
Atışma Hakkında Birkaç Söz	22
Konuşalım	25
Zülfün Teli Dâr Olurmuş Sevene	30
Lebdeğmez	34
Kış Koynunda Bekler Sümbül Baharı.....	37
Muamma	42
Gurbetten Sılaya	45
Düşer-Düşmez	50
Kurt İle Kuzunun Bitmez Davası.....	54
Şair?	58
Yalnızlık (Tahmis).....	61
Aşk Vardır	65
Düştü.....	68
Bir Sebep Göster	72
Âşıklar Yaşarken Ölenler Gider	75
Yan Üstü Toprağa Koyarlar Teni	79
Dileyip-Dilenme	82

Dedi-Dedi	85
Dağlar Atmaca	88
Muhammes	91
Muamma (2)	94
Muaşşer	99
Muaşşer Âşık Havası	102
Söz Arasına	107
Bir	110
Ölüm	113
Leb (Dudak) Değmez (2)	117
Karakoç	119
Kahriye	123
Sevenin Nefrete Olmaz Zamanı	126
Bellisiz	129
Bakar Da Gider	133
Yaramaz Olur	136
Seçim Meydan	139
Gelmez-Gelir	143
Mızrap Seni Bekler Tel Seni Bekler	147
Görmez-Görür	151
Bekleme-Beklerim	155
Anlarsın	159
Bir Gün	163
Yalnızlık Tırpana Gelmez	166
Ayrı Ayrı mı?	170
Mehmet Gözü kara Özgeçmiş	175
Tayib Atmaca Özgeçmiş	176

SÖZ BAŞI

Zaman zaman “Kahramanmaraş’tan niçin bu kadar çok şair çıkıyor?” diye soruyorlar. Öyle sanıyorum ki bunun sebebi Kahramanmaraş’ın eski bir beylik merkezi oluşu ve dolayısıyla zengin bir kültür mirasına sahip olmasıdır.

Yalnız Maraş değil; Sivas, Erzurum, Kayseri, Konya gibi şehirlerimiz de çok zengin masalları, ninnileri, türküleri, halaylarıyla, giyim kuşamları ve mutfaklarıyla birer medeniyet merkezidir. Bir yerde folklor bu kadar zenginse orada bir zamanlar yüksek bir medenî hayat yaşanmış demektir.

Anadolu’da Mogol akınları sonucunda Selçuklunun parçalanmasıyla doğan bu beyliklerin her biri kendince küçük bir devlet modeliydi ve tekrar büyüyerek bir cihan devleti olma rüyası görüyorlardı. Hanları, hamamları, medreseleri, tekkeleri, zaviyeleriyle Selçukludan devraldıkları medenî mirası devam ettiriyorlardı. Bunun için de ilim ve sanat erbabına büyük değer veriliyordu. Şiir, mûsikî, spor dallarında çevrenin en iyileri başkentlerde toplanıyor, şehzâdeler de bu donanım ile yetiştiriliyordu. Fakat şartlar, içlerinden en küçüğü olan Osmanlı Beyliğini büyüterek bir cihan devleti haline getirmiştir.

Bir bölgedeki folklorik zenginlik, daha önce burada yaşanmış yüksek bir medenî hayatın göstergesidir. Folklor, unutulmaya yüz tutmuş sanat ve kültür mirasının tortularıdır. Halk, bu mirasın teferruatını törpüleyerek şuur altında saklar ve yarınlara taşır. Tanpınar, folklor için “külçe halinde altın” diyor. Halk âşıkları, ozanlar, meddahlar, destan anlatanlar bu mirası çağımıza taşımada bir köprü vazifesi görürler. Sanatçılar da bu serveti değerlendirecek küpe, gerdanlık, bilezik yaparlar. Büyük sanatçılar folklorik kalmamak kaydıyla folklordan faydalanmasını bilen kişilerdir.

Dağlarca, mazîdeki tecrübemizi kavramak için heceyle ve aruzla yazılmış dörder defter doldurduğunu ve sonra bunları yaktığını söylüyor. Yalnız şiirde değil, sanatın her alanında aynı disiplin söz konusu. Resim alanında da Picasso aynı çileyi çekmiştir. Güzel sanatlar akademisinden birincilikle mezun olduktan sonra klasik tarzda zirveye ulaşmış, Kızılderililerin kilim desenlerini stilize etmiş ve bir doyum noktasından sonra kübizme yönelmiştir. Demek ki sanat alanında orijinal bir tarzı geliştirmek hiç de kolay değil. Yani eskiyi horlayarak yeniyi kuramayız.

Şairi bol olan Kahramanmaraş toprağından iki şair arkadaşımız çıkarak artık unutulmaya yüz tutmuş olan “atışma” dediğimiz bir halk şiiri geleneğini “*Söz Açarı*” adlı kitaplarıyla bize tekrar hatırlatıyorlar. Bu gayretlerinden dolayı Mehmet Gözükaray’ı ve Tayip Atmacay’ı tebrik ediyorum. Bu gelenek bilhassa Elbistan ve Afşin muhitinde kırk elli yıl öncesine kadar hâlâ canlıydı. Ahmet Çıtak, Kâmil Bozkurt, Hafız Rahmi, Kul Hamit gibi âşıklar, zaman zaman ya bir araya gele-

rek yahut da mahallî gazete sayfalarında atışırıldardı. Hatta o yıllarda çok genç bir delikanlı olan Abdürrahim Karakoç ağabeyin de bu atışmalara yeni bir sesle katılarak adı geçen ihtiyar kuşağı tedirgin ettiğini biliyorum.

Atışmada âşıklar, daha roman ve hikâyenin olmadığı devirlerde bir vezin ve kafiye disiplini içinde halk irfanının yansıması olan hikmetli bir söyleyişi sergilerdi. Estetik planda dilin imkânlarını zorlayarak bir zekâ ve bilgi yarışmasına girişirlerdi. Güreşteki er meydanı gibi âşık kahvelerinde bir söz meydanı kurulur, dinleyenler de buradan dili kullanma becerisini, peygamber kıssalarını, evliya menkıbelerini, tarihte olup bitenleri öğrenirlerdi. Öyle ki bu yarış, bazen kızışarak bir medenî kavgaya dönüşürdü. Fakat sonunda gönül alıcı sözlerle bir barış iklimi yaratılarak sona ererdi.

“Kız Halime Halime

Peynir koydum tuluma

Öyle mânî söylenmez

Köpek gibi uluma!” örneğine bakılırsa sadece erkeklerin değil, mânîler üzerinden kadınların da kendi aralarında atıştığı anlaşılıyor. Bu gelenek Erzurum, Kars gibi şehirlerimizde ve yurt dışında da Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan gibi şifâhî kültürün canlı olduğu Türk devletlerinde hâlâ canlılığını korumaktadır.

Fakat ne yazık ki iki güzellik bir arada olmuyor. Kalkınmayla folklorik hayat ters oranlıdır. Yazılı edebiyat geliştikçe, dünyaya açıldıkça folklorik değerler

unutuluyor. Bunun için filmlerle, kasetlerle, derlemeler yapılarak bu zenginliğimiz arşivlerde saklanmalı. Günümüz Avrupa'sında artık bir folklorik zenginlikten söz edilemiyor. Biz de yarın nereden geldiğimizi unutmamak için kaldığı kadarıyla folklor ürünlerimizi kayıt altına almalıyız.

Ali AKBAŞ

TAKDİM

Millet olarak köklü bir kültür ve sanata sahibiz. Bunun temel uygulama alanlarından biri de şiir olmuş.

Şiirde eski kam, bahşı ve ozanlardan intikal edip sonraki (İslami) dönemde “âşık şiiri” adıyla anıla gelen bir gelenek var. Bu geleneğin varlığında ise “saz-müzik” çok önemli bir yer tutuyor. Âşıklar eserlerini sazla/müzikle oluşturup icra etmişler. Çokça da bu ikisi birlikte gerçekleşmiş.

Âşıkların ortaya çıkardıkları ürünler de çeşitlilik arz ediyor. Biçim, içerik, ezgi çeşitlenmesinin ötesinde bir de tekli ve çoklu oluşum durumu var. Tekili oluşum, genelde görüldüğü üzere şairin-aşığın kendi başına eser vermesi, çoklu oluşum ise bir başka kişi ve bazen de kişiler ile karşılıklı söyleşerek eser oluşturmalarıdır.

Bu bir ortam ve muhatap işidir tabi. Vaktiyle başta âşık kahvesi-semai kahvesi denilen mekânlar olmak üzere birçok yerde ve çeşitli vesilelerle bu tür “söyleşme” ortamları varmış. Ama artık yok. Ne yazık ki bazı sembolik örneklerin bulunması bu gerçeği değiştirmiyor. Yani bir bakıma modern zamanlar gelenekli ortam ve uygulamaların ortadan kalktığı dönemler oluyor.

Yakın geçmişte olduğu gibi kısmen günümüzde de geleneği devam ettirmeğe çalışan kimi âşıkların “atışma”larına şahit oluyoruz. Böylece köklü bir gelenek cılız da olsa görünme imkânı buluyor.

Âşıkların öteden beri uygulaya geldikleri bu saz-

lı/müzikli “atışma”nın bir de “sözlü” şekli var. Tabi diğerine göre çok daha sınırlı örneklerle sahip.

Çoğu yakın geçmişte vücuda gelen söz konusu sınırlı örneklerin önemli bir kısmının ise Kahramanmaraş’ta vücut bulduğunu söyleyebiliriz. Bilhassa da Elbistan-Afşin bölgesinde oluşturulmuş ve oluşturulmakta. Yörede vaktiyle Hayati Vasfi-Ahmet Çıtak gibi büyüklerden başlayarak birçok halk şairi atışa gelmişlerdir. Bu atışmalar da genelde mahalli gazete sayfaları üzerinden gerçekleştirilmiş.

Atışan halk şairleri arasında son dönemde özellikle adını duyduğumuz, “*Şairlik suyunu Ceyhan’dan içtim*” diyen Mehmet Gözükara da var. Gözükara yalnızca bu atışmalara katılmakla kalmamış aynı zamanda bu şiirleri bir araya getirerek kitaplaştırmıştır da. Namluya Şiir Sürdüler (2008) ve Kılıştan Keskin (2012) bu tür eserlerdir.

Bunların yeni bir örneğini de geçtiğimiz günlerde tamamlanan “Söz Açarı” oluşturuyor. Eser Mehmet Gözükara ile Tayyib Atmaca’nın söyleşmesinden oluşuyor.

“Konuşalım” başlıklı atışma ile başlayan kitapta ilk söz Gözükara’nın. Onun:

“Gel muhabbet edek âşık

Vardan yoktan konuşalım

Çomça değil kaşık kaşık

Azdan çoktan konuşalım” diye girdiği söze Atmaca’nın:

“Vardan alan yoktan verir

Açtan, toktan konuşalım

Yel ırgalar, gam devirir

Şelek-yükten konuşalım” şeklinde verdiği karşılıkla söze giriliyor.

Atışma 41 şiirden oluşuyor. Geleneksel âşık atış-

malarından kimi farklılıklar taşısa da esası aynı. Mesela bunlardan biri “ayak” konusunda. Şiirin üzerine kurulduğu kafiye sözleri demek olan ayakların kimi atışmalarda aynı, kimisinde ise farklı olduğunu görüyoruz. Yani aynı ayağı da kullanmışlar, farklı bir ayağı da.

Yapı olarak ise genelde sekizli (semai) ve on birli (koşma) mısralar tercih edilmiş. Çokça dörtlük kullanılsa da kimi zaman beşli, onlu yapılar da görüyoruz.

Şairler normal söyleşmenin yanı sıra gelenekte âşıkların yaptığı gibi çeşitli uygulamalar da gerçekleştirmişler. Dedim-Dedi, Leb (Dudak) Değmez, Muamma, Muhammes, vb.

Mesela Atmaca’nın:

*“Muamma bağına çevirme suyu
Yusuf değil isen neyine kuyu
Ölçtün mü, ne kadar dünyanın boyu
Elbistan mı asıl yurdun de hele”* şeklindeki mu-

ammasını Gözükara:

*“Ak mürekkep denen hayat suyuyum
Yusuf olmasam da Yusuf soyuyum
Oğuz Han’dan gelen Bozok boyuyum
Kahraman Elbistan yurdum, hak bildim”* diyerek

çözüyor.

Yine bir lebdeğmez örneğini Gözükara:

*“Gözyaşını dillendirsek
Dertlilere dil olurduk
Aslı’yla kol kola girsek
Yanar çoktan kül olurduk”* diye ifade ederken bu-

na karşılık Atmaca:

*“Derdin dile çözülsedyi
Gözyaşları sel olurdu
Leyla gözden süzülseydi
Kays’a dünya çöl olurdu”* diyor.

“Karakoç” başlıklı bölüm yörenin büyük şairi Abdurrahim Karakoç hakkında. Bu bölüme Gözükara:

“Bin dokuz yüz otuz iki yılında

Elbistan Cela’de açanı söyle

Karac’oğlan Dadaloğlu yolunda

Hecenin cılgasın açanı söyle” dördüğüyle başlıyor. Atmaca ise:

“Selam verdi bu dünyaya Cela’dan

Salavan’da çiçek açan Karakoç

Kurtulmadı gitti başı beladan

Hâkimlere dava açan Karakoç” diyerek karşılık veriyor.

Şiirlerde halk şiirinin temel bir niteliği olan “mahalli dil”in kullanıldığını görüyoruz.

Dikkatimi çeken diğer bir husus da Atmaca’nın bir dördlüğünde dile getirdiği “mektup”. Şair adeta eski bir âşık gibi:

“Hasreti sinende ateş bilirsin

Yâri gurbet elde koyup gelirsin

İster misin yol gözleyen delirsin

Mektup seni bekler, pul seni bekler” demektedir.

Diğer taraftan “‘Kahriye’ gibi bir örnek olmasa mıydı acaba?” diye düşündüğümü de belirtmeliyim. Ama bunun hemen ardından gelen “Sevenin Nefrete Olmaz Zamanı” bölümü söylemi dengeliyor.

Atışmada rakibe üstün gelme, onu alt etme esastır. Burada her iki atışmacının da birinin diğerine üstün gelmesi diye bir amaç yok. Bu sadece bir söyleme vesilesi.

Ellerine, dillerine, gönüllerine sağlık diyorum.

Yrd. Doç. Dr. İbrahim Erşahin

GELENEĞİ YENİ ŞARTLARDA SÜRDÜRME ÇABASININ MEYVELERİ

Yiğitliğin ve kahramanlığın sembolü Koroğlu, son nefesinde “Tüfek icat oldu, mertlik bozuldu.” demişti. Bu söz teknolojik gelişmenin insanî değerleri ortadan kaldıran olumsuzluğuna ilk tepki, ilk serzeniş, ilk isyan fakat aynı zamanda ilk boyun eğişti. O günden bu güne fert ve toplum hayatımıza hâkim olan sanayi ve teknoloji çağı; alışkanlıklarımızı, zevklerimizi, tutkularımızı, geleneklerimizi hülâsa değerlerimizi bir bir değiştirdi. Sanayi ve teknoloji çağı, Yeni Türk Edebiyatı alanında önemli değişimlere ve gelişmelere sahne olurken Âşık Tarzı Halk Edebiyatı geleneğine büyük zararlar vermiştir. Bu geleneğin içinde çok önemli bir yer tutan atışmalar Azerbaycan’da canlılığını sürdürmekteyse de Anadolu sahasında bu damar her geçen gün hızla daralmaktadır.

1982-1986 yılları arasında Erzurum’da geçen öğrencilik yıllarımda Murat Çobanoğlu, Şeref Taşlıova, Âşık Reyhanî, Mevlüt İhsanî, Nusret Torunî gibi âşıkların atışmalarını dinlerken aldığım hazzı tarif edemem. Divan şiirinde nazire geleneği nasıl en güzel şiiri yazma kaygısıyla şiirin gelişmesine katkı sağlamışsa, atışmalar da âşıkların şairlerinin yetişmesine ve halk şiirinin gelişmesine o denli katkı sağlamıştır.

Ne yazık ki, birçok somut olmayan kültürel değerlerimiz gibi âşık edebiyatına ait bu gelenek de sanayileşmenin ve teknolojinin duygusuz çarkı tarafından

ortadan kaldırılmıştır. Geleneğin son temsilcileri olan Murat Çobanoğlu, Âşık Reyhanî, Âşık İmamî, Âşık Mevlüt İhsanî, Âşık Nusret Torunî, Âşık Mahzunî, Âşık Kul Hasan, Âşık Hüdâî gibi usta âşıklar dünyadan göçtükten sonra usta-çırak geleneği bitmiştir. Bugün pek seyrek rastladığımız, âşıklar bayramı gibi sembolik etkinliklerde gördüğümüz âşıklar hem eski şairler gibi güçlü değiller, hem de yeterli dinleyici desteği bulamamaktadırlar. Artık omuzunda sazı, dilinde sözü at üstünde oba oba, yayla yayla gezen, irticalen şiirler söyleyen ve atışmalar yapan ozanlar/âşıklar yok. Âşıklara mesken olan kahvehaneler de yok. Fakat halk vardır ve her zaman olacaktır da.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen günümüzde geleneği yeni şartlar içinde yaşatmaya ve geliştirmeye çalışan, halkın içinden yetişmiş, halkın duygu ve düşüncelerine tercüman olan, milletin geleneği, kültürü ve medeniyetiyle barışık halk şairleri yetişmektedir. Bu sanatçıların ekseri çoğunluğu kalem şairidir. Yani şiirlerini sazla değil, kalemle icra etmektedirler. Özellikle âşık geleneğinin yakın bir zamana kadar canlı bir şekilde sürdürüldüğü Kahramanmaraş'ın Afşin-Elbistan bölgesinde, halk şiiri satsız bir miras olarak günümüzde yaşatılmaktadır. Abdurrahim Karakoç, Ahmet Çıtak, Hayati Vasfi Taşyürek, Mehmet Gözükara, Tayyib Atmaca gibi şairler, günümüz toplum hayatının halk şairi tipini oluşturmaktadırlar.

Hayat tekâmülden ibarettir. Bu birey için olduğu kadar toplum için de geçerlidir. Gelenekler de tekâmül geçirerek yeni şartlar içinde yaşamaya devam ederler. Ancak somut olmayan kültürel değerlerin yeni şartlar içinde yaşatılması için uygun ortamların oluşturulması, desteklenmesi gerekir. Acaba atışma geleneğini günümüze nasıl taşıyabiliriz?

İşte iki şair tarafından hazırlanan elimizdeki bu kitap bu sorunun cevabını oluşturuyor. Afşin-Elbistan yöresinin zengin halk kültürü ile yetişmiş olan şairlerden biri, halk şairliği Kültür Bakanlığınca da tescil edilmiş olan, yörenin sevilen şairi Mehmet Gözükara, diğeri ise halk şiiri geleneği ile beslenen, hem halk şiiri hem de modern şiir alanında başarılı örnekler veren Tayyib Atmaca'dır. İki şairimiz, geleneksel atışma türünün günümüze taşınarak nasıl özgün eserler verilebileceğini ispatlayarak bu alanda öncülük etmektedirler.

Her iki şair de kalem şairidir. Teknolojik gelişmelere karşı durmak yerine ondan faydalanmak gerektiğini inanarak atışmalarını internet aracılığı ile gerçekleştiriyorlar. Sazla, irticalen, kahvehane gibi mekânlarda ve halkın önünde yapılması gibi sunuma ait geleneğin şartlar gereği terkedilmiş olmasına karşın eserdeki şiirler şekil, dil, konu ve anlatım bakımından geleneksel şiirin bütün özelliklerini taşımaktadır.

“Atalarımızın ‘Göl yatağında su eksik olmaz.’ sözlerinden hareketle bizden önce yaşamış ve hayatlarını sürdüren üstatlarımızın başlatmış olduğu geleneği sürdürerek bizden sonra gelecek nesillerle de bağımızı koparmadan gönlümüzden damıttığımız sözlerle geleceğe katkı sunmaya çalıştık.” diyor kitabın müellifi olan şairler. Bu ifadeler çalışmalarını amaçlı ve son derece bilinçli bir şekilde yaptıklarını gösteriyor.

Kitabın adı “Söz Açarı” olunca doğal olarak şairler birbirlerini sözle açmaya çalışıyorlar. Açar kelimesi aynı zamanda Azeri Türkçesinde anahtar manasındadır.

Tayyib Atmaca da Mehmet Gözükara'yla hasbihal etmek söz anahtarıyla sözün kapısını açarak muhabbete buyur ediyor.

Atmaca:

*Yıl iki bin on dört, yaş elli iki
Ne yaşadın, neler gördün de hele
Her gün ağırlaşır sırtında çeki
Ne düş gördün, neye yordun de hele*

Mehmet Gözükara tabiri caizse şiirle selamı alıp tatlı üslubuyla cevap veriyor ve deyişler karşılıklı olarak sürüp gidiyor:

Gözükara:

*Yaşıtmışız, belli oldu tas tamam
Her âdemi âlem gördüm, hak bildim
Gam kervanı beni buldu tas tamam
Her geleni hayra yordum, hak bildim*

Kitaptaki atışmalar incelendiğinde doğaçlama söylenen şiirlerde zaman zaman rastlanan kafiye bozukluğu ve anlamın kafiyeyle feda edilmesi durumuyla karşılaşılmadığı; hikemî tarzı üslubun güzel örneklerinin sergilendiği, mısralara daha derin anlamlar yüklendiği görülmektedir.

Kitapta, atışma türünün bütün özelliklerine örnek teşkil edecek şiirler yer almaktadır. Türünün en zoru olan lebdeğmezi;

Gözükara:

*İnsan dil altında, gizlenir sözde
Dudaktan dökülen söze dikkat et
Yanan gönüllerden harlanır köz de
Kor uykusuz kalır, köze dikkat et*

Atmaca:

*Kulağından giren ağzından çıkan
Acı, tatlı, ekşi söze dikkat et
Ayağını değil düşünüyü yakan
Kül uykuya dalar, köze dikkat et*

Yine âşık tarzı halk şiirinde kahvehanelerde iki âşığın karşılıklı olarak birbirine sordukları muamma türündeki şiir denemelerini bu kitapta görmek mümkün:

Gözükara:

*Aşk ile meşk ile ummana daldım
Muhabbet ederek muamma saldı
Mana meyvesinden lezzeti aldım
Gözükara gibi Pazar mı âşık?*

Atmaca:

*Atmaca kurbandır Hakk'ın yolunda
Ham sözleri toplattırmaz dalında
Kimin gözü varsa dünya malında
Onunla kol kola gezilmez âşık*

Atışmalarda gurbet, aşk, vefa, hayat felsefesi, ölüm gibi konuların yanı sıra halkın düşüncelerine tercüman olan ve halka kılavuzluk yapan şiirler dikkati çekmektedir. Bu yönüyle taşlamalı veya övmeli değil, “deyişmeli” dediğimiz sohbet konulu atışmalara yer verilmiştir.

Gözükara:

*Ocağın yanarsa, bacan tüterse
Bağın yeşillenir, bülbül öterse
Mevla'm hazinesin açıp gösterse
Altın da bir, gümüş de bir, pul da bir*

Atmaca:

Hasret çeke çeke benzi solana

Yar deyince iki gözü dolana

Kendi bahri, yâri suna olana

Umman da bir, ırmak da bir, gölde bir

Eserde, adeta yalnızca bir şairin kaleminden çıkmış izlenimi veren tahmis türündeki şiirler ve halk şiirinde örneklerine çok az rastladığımız muhammes türündeki şiirler de okuyucuda hayranlık uyandırmaktadır. Kitap özellikle edebiyat derslerinde örneklerinden yararlanılacak önemli bir kaynak niteliğindedir.

Halk şiiri, bizim öz şiirimizdir, millî şiirimizdir. Son dönem (arayış dönemi) Türk şiirinde her geçen gün daha sık görülen zevksiz, disiplinsiz, şekilsiz, ahenksiz ve anlamsız şiir müsveddelerine karşın halk şiirimiz bir kutup yıldızı gibi sanatımıza yön vermeye devam etmelidir. Bu bakımdan şiirin ustaları olarak halk şiirimize canlılık kazandıran, onun yeni şartlarda devamını sağlamaya çalışan Sayın Mehmet Gözükara ile Sayın Tayyib Atmaca'yı bu yürekli çalışmalarından dolayı tebrik ediyorum.

Ramazan AVCI

SÖYLEŞME

Atışma, âşıklık geleneği içinde önemli bir türdür. Saz şairleri (âşıklar) arasında, saz eşliğinde ve irticalen söylenen şiirlere atışma denir. Daha çok saz şairlerinin (âşıkların) söz söyleme kudretini gösteren, aynı zamanda eğitici ve öğretici, merak uyandırıcı ve yarışma heyecanı da taşıyan bir şiir türüdür.

Dinleyenler tarafından saz şairleri (âşıklar) arasında birbirlerine üstünlük sağlama çabası gibi görünse de, temelde saz şairlerinin (âşıkların) birbirlerine saygılı ve ölçülü söyleyişleri daha dikkat çekicidir. Dinleyiciler farkında olmasalar da, saz şairleri (âşıklar) birbirlerinin söyleme kudretini daha yakından tanır ve bu sınırları zorlamazlar ve karşılıklı sevgi ve saygıyı esas alırlar. Fakat dinleyiciler, atışmanın heyecanına kapılarak şairlerin (âşıkların) zorluklardan nasıl sıyrıldıklarına hayret ederek takip ederler karşılıklı şiirleri. Atışmanın sonunda her dinleyici, sevdiği şairin (âşığın) atışmadan galip ayrılmasını ümit eder fakat genellikle atışanlar birbirlerini uzun bir süre iğneledikten sonra karşılıklı saygı ve hürmet ifadeleriyle bitirirler sözü. İstisnaları olsa da, atışmanın seyri genel olarak böyledir.

Bu gelenek günümüzde, özellikle Kars-Erzurum yöresi başta olmak üzere yurdun çeşitli yerlerinde düzenlenen şenlikler, şölenler, yarışmalar ve bazı televiz-

yon programlarıyla canlılığını devam ettirmektedir. Bazı şölenlerde, atışan şairler arasında derecelendirme yapılarak ödüller verilmektedir. Ama bu ödüller, yarışma amaçlı atışmalarda bazı ölçülere göre verilmekte ve şairlerin (âşıkların) birbirlerinden tamamen üstün olduğunun tespiti manasına gelmemektedir.

Bir şiir türü olarak yukarıda kısaca değindiğim atışma, gördüğü ilgi ve uyandırdığı heyecandan dolayı etki alanını genişleterek, sadece saz şairleri arasında değil, kalem şairleri arasında da rağbet görmüş ve bu sebeple Türk Edebiyatının bu sahada da önemli eserler kazanmasına vesile olmuştur.

Sevgili kardeşlerim Mehmet Gözükara ve Tayyib Atmaca, bu geleneğin tüm imkânlarından yararlanarak, teknik ve yöntemlerini kullanarak takdir edilecek bir eser meydana getirmişler. Elbistan ve Afşin çevresinde daha önceleri birkaç kez yapılan atışmalardan kıymetli tecrübeler edinen Mehmet Gözükara ve başta serbest vezinli şiirler olmak üzere değişik formlarda güzel şiirler kaleme alan Afşinli usta şair Tayyib Atmaca bu eserde hece şiirin atışma dalında güzel örneklerle karşımıza çıkıyorlar. Şiirdeki ustalıklarının yanı sıra, atışma nezaketi ve saygılı üslupları da bu esere daha bir anlam kazandırıyor. Zaman zaman bilinen atışma üslubu ve temasına uygun söyleyişlere rastlansa da, bu şiirlerin tamamı göz önüne alındığında; atışmadan çok söyleşme havası ağır basmaktadır.

Bu eserin bir başka dikkat çekici yanı ise; edebiyatımızda örneğine pek rastlayamayacağımız kadar uzun soluklu bir atışma olması. Bu kadar uzun süren atışmada, atışmanın ilk dörtlüğünü, dolayısıyla ayağını,

şairlerden biri söylemekte diğer şair de bu ayağı devam ettirmektedir. Her iki şair ilk dörtlükteki tema ve üslup-tan fazla uzaklaşmadan, o şiirin konusuna göre düşünce ve duygularını açığa vurmaktadırlar. Böylece biz her iki şairin dünyaya bakışını, olayları yorumlayışını ve düşüncelerini derli toplu bir arada görebilmekteyiz.

Elbette bir eserlik hacme ulaşan bu şiirlerde ölçü ve ayak değiştirmek kaçınılmaz fakat yine de bu atışmayı bu kadar uzun süre devam ettirmek, “söyleme arzusu”nun ne kadar yoğun olduğunun bir tezahürüdür.

Hece şiirin en büyük zorluklarından biri de, ölçünün ifadeyi zorlamasıdır. Her iki şair de kaçınılmaz olarak, zaman zaman bu zorluklarla karşılaşılıyorlar fakat tecrübe ve birikimleriyle bu engeli de başarılı bir şekilde aşıyorlar. Şiir kalıbı bazan öne çıksa da, atışmanın genel akışını fazla değiştirmiyor.

Hece şiirin geleneksel formlarının yanı sıra yeni formlar da deneyen şairler; şairlik, yalnızlık gibi yeni temaları da işlemektedirler.

Güzel bir atışma örneği sergileyen bu iki güzel şâiri ve güzide insanı; bu eserdeki başarılı şiir denemeleri ve gösterdikleri atışma olgunluğundan dolayı tebrik ediyorum.

Âdem KONAN

ATIŞMA HAKKINDA BİR KAÇ SÖZ

Halk âşıklarının ve şairlerinin harman olduğu bir bölgenin insanlarıyız. Bu bölgenin insanları dertlerini, keder ve sevinçlerini yüz yıllardır gönül imbiğinden sağarak dile getirmişlerdir. Dışarıya kapalı bu coğrafyada söylenilmesi gereken sözün ete kemiğe bürümüş şeklidir şiir. Sesini duyuramadı devlete, hastasına bakmayan doktora, yerine getirilemeyen adalet karşısında; şiir onun için semaya açılan el, fırtınaya yakalanan geminin sığındığı limandır. Ondandır ki, bu topraklarda şiir tunturuklu sözlerden ve imge yığınlarının yerine direk dertlerin dillendirildiği, anlam kaymalarına fırsat vermeden sözü muhatabına direk ulaştıran halk şiiri kalıbı kullanıla gelmiştir. Şiir kültürünün bu denli yoğun yaşandığı bir ortamın, şiire yatkın olan her insanı şairliğe evrilmeside ondan olsa gerek.

Buralarda doğan şairlerin şiiri daha gürbüz, daha yüksek seslidir. Abdurrahim ve Bahaettin Karakoç kardeşlerin yanı sıra; Hayati Vasfi Taşyürek, Âşık Derdiçok, Ahmet Çıtak, Ali Akbaş, Âşık Yener, Mahsuni Şerif, Âdem Konan, Ahmet Cansız Güllü, Seyahmet Kutuzman vb. gibi ulusal çapta ün yapmış birçok söz ustasının sesi kulağımızdan geçerek gönül ırmağımıza karıştı. İşte bu denli coşkun akan şiir ırmakları iç dünyamızı şekillendirmiş; bir ruh, bir hareket kazandırarak halk şiirinin geleceğine umutla bakmamızı sağlamıştır.

Türkiye edebiyat coğrafyasına baktığımızda Kahramanmaraş'ın edebiyat dünyasında çok özel bir

yeri var. Afşin-Elbistan yöresinin âşıkları, şairleri, düşünce insanlarının da Kahramanmaraş coğrafyasında ayrı bir yeri vardır. Atalarımızın “göl yatağında su eksik olmaz” sözlerinden hareketle bizden önce yaşamış ve hayatlarını sürdüren üstatlarımızın başlatmış olduğu geleneği sürdürerek bizden sonra gelecek nesillerle de bağımızı koparmadan gönlümüzden damıttığımız sözlerle geleneğe katkı sunmaya çalıştık.

Genelde halk âşıklarının bir geleneği olan atışmanın bizim gibi kalem şairlerinin de yapabileceğini gördük. Belki sazımız olsaydı böyle bir çalışma meydana gelmeyecek söylediklerimiz kulaklarda kalacak, uzaklara gitmeyecekti. Bu atışma daha önce Elbistan’da yapılmış Afşin-Elbistan yöresi kalem şairlerinin atışmalarından oluşan “Kılıçtan Keskin Sözler” Atışma kitabının bir devamı niteliğinde bir atışma gibi görülebilir. Yüreğimizin penceresi bir bakıma bu kitapla birbirine açılmış oldu. Atışmaları dikkatle okuduğunuzda sanki bir kaleminden dökülmüş hissi veren bu atışma kitabı aynı zamanda birbirini gönüllerinin terazisinde tartarak ayrı batınlarda da doğsak bir ananın ak sütünü emmiş iki kardeş olduğumuzu hissettik.

Bu atışmanın teknik yönüyle ilgili bilgi vermemiz gerekirse:

Atışmaya konu olan şiirlerin konusunu ve türünü –*muhammes, lebdeğmez, tahmis, muamma, hiciv, güzelleme v.b-* ilk dörtlüğü söyleyen şair belirlemiştir. İkinci mısra ile diğer şair atışmanın devamını sağlamıştır. Şaz şairlerinde ayak açma dediğimiz usul bu atışmada da gerçekleştirilmiştir. İlk ayak açılan şiir biter bitmez, diğer şair yeni bir konu seçerek, farklı bir ayakla atışmanın küllenen közünü üfleyip atışma ateşini canlandırdı.

Ayrı şehirlerde olmamız nedeniyle ancak fırsat buldukça eposta yoluyla birbirimize yazdıklarımızı bazen gün içerisinde tamamladık bazen de birkaç gün sonra tamlayabildik. Bu atışma çok titiz bir çalışma ve fedakârlığın ürünüdür. Bu atışma kitabı; atışma süresinde atışılan şiirlerin sıralaması esas alınarak sayfa düzeni oluşturulmuştur.

Bu atışma kitabı Halk Şiri'nin görmezden geldiği bu geleneğin devrinin bittiği düşüncesini savunanlara da bir cevap niteliği taşımaktadır. Bu bakımdan bu atışma kitabı bizden sonra gelecek nesiller için de bir devrin kapanmadığı ve yeniden halk şiirinin gündem oluşturacağı anlamına gelmektedir. Günümüz şairlerinin yüzünü halk şiirine döndürmeleri için geleceğe ayna tutmaktadır.

Biz yüreğimizde yetiştirdiğimiz kelimelerle atışarak vaktinize konuk olmaya çalıştık, siz de bizlere yüreklerinizde yer açarak bu türkümüze eşlik etmenizi diliyoruz...

Gözükara Atmaca

KONUŞALIM

Gözükara:

Gel muhabbet edek âşık
Vardan yoktan konuşalım
Çomça değil kaşık kaşık
Azdan çoktan konuşalım

Atmaca:

Vardan alan yoktan verir
Açtan toktan konuşalım
Yel ırgalar, gam devirir
Şelek-yükten konuşalım

Gözükara:

Araya yad, yaban alma
Hazan vurur, kışa kalma
Tedbirsiz meydana dalma
Kiriş oktan konuşalım

Atmaca:

Dostla aşlanık ederim
Gel dağıt gam-ı kederim
Sen yanarsan ben tüterim
Sözü yekten konuşalım

Gözükara:

Bilirim ki sırrın kayım
Delik deşik hafta, ay'ım
Fişleyerek olmaz sayım
Seyrek sıktan konuşalım

Atmaca:

Hesap belli, sayan saysın
Söz veren sözünden caysın
Dedi kodu yayan yaysın
Daim Hak'tan konuşalım

Gözükara:

Seçim kimi oy alıyor
Kim ihale kovalıyor
Yandaşlar el ovalıyor
Cambaz, sirkten konuşalım

Atmaca:

Dümen dönüyor arada
Balık yüzüyor karada
Her can bedende kirada
İtten, toktan konuşalım

Gözükara:

Hâkim, savcı olmaz tutsak
Suç sayılır kimi tutsak
Eller kınar biz unutsak
Sarık, börkten konuşalım

Atmaca:

İçerinde hâkim, savcı
Boşa sıkılmaz sağlam avcı
Taşı taşa çalar kavcı
Boyna yükten konuşalım

Gözükara:

Tasa, elem, keder bende
Sabır, şükür eder bende
Vergi yükü gider bende
Yama, ekten konuşalım

Atmaca:

Şükrü çoğalt, azalt derdi
Kapına getirme merdi
Ölsen de sevme namerdi
Gönlü toktan konuşalım

Gözükara

Çöpten ekmek toplayan var
Kamu malı kaplayan var
Rüşvet desen hoplayan var
Yatık, dikten konuşalım

Atmaca:

Eriğin dalına çıkan
Üzümün suyunu sıkın
Rızk avına erken çıkan
Başı dikten konuşalım

Gözükara:

Sap samana karışmakta
Diken gülle yarışmakta
Huzur vardır barışmakta
Budak, kökten konuşalım

Atmaca:

Sap saman ayrılır yelde
Kin eksen bitmez gönülde
Daim bülbül ötmez gülde
Üveyikten konuşalım

Gözükara:

Adalet doğuştan hasta
Kamunun vicdanı yasta
Şikâyet eder mi usta
Dümen, çarktan konuşalım

Atmaca:

Adaleti yaraladık
Akılları kiraladık
Tüm renkleri karaladık
Hangi erkten konuşalım

Gözükara:

Meyil fazla şöhret, şana
Atla yarış eder dana
Muğla, Maraş, Van, Adana
Garptan, şarktan konuşalım

Atmaca:

Şöhret söner, şan dağılır
Gün doğanda sis dağılır
Tekeden de süt sağılır
Hin'den fak'tan konuşalım

Gözükara:

Akıbetten kaçmayacak
Yapı göster, uçmayacak
İnsan mikrop saçmayacak
Eren kırktan konuşalım

Atmaca:

Konan göçer, uçar konan
Hesabı veremez Kenan
Kubbelerde yaşar Sinan
İçi paktan konuşalım

Gözükara:

Gözükara'm özlüyorum
Gidişatı izliyorum
Cevabını gözlüyorum
Hak, hukuktan konuşalım

Atmaca:

Atmaca'yım başım döndü
Üstümüzde kuşlar döndü
Ay kayboldu, güneş döndü
Kalk şafaktan konuşalım

ZÜLFÜN TELİ DÂR OLURMUŞ SEVENE

Atmaca:

Yıl iki bin on dört, yaş elli iki
Ne yaşadın, neler gördün de hele
Her gün ağırlaşır sırtında çeki
Ne düş gördün, neye yordun de hele

Gözükara:

Yaşıtmışız, belli oldu tas tamam
Her âdemi âlem gördüm, hak bildim
Gam kervanı beni buldu tas tamam
Her geleni hayra yordum, hak bildim

Atmaca:

Gam sinene yaslanarak yattı mı
Ayağına gül dikenini battı mı
Yar başında yârsiz şafak attı mı
Kaç hayale pusu kurdun de hele

Gözükara:

Gam dediğin kasavettir, kaygıdır
Aşk dediğin tarif olmaz duygudur
İçten içe yanıp tütme saygıdır
Faş etmeden hayal kurdum, hak bildim

Atmaca:

Tutuştı yüreğin bir çingi düştü
Yârin aksi gözün yaşına düştü
Gördüklerin serap, kurduğun düştü
Aklını nereye serdin de hele

Gözü kara:

Bülbül gül yerine dikene düştü
Nice hazineler virana düştü
Seven akıl almaz seraba düştü
Gözyaşımı göğe serdim, hak bildim

Atmaca:

Bülbül varıp konmaz elbet kevene
Gökler derya, yerler umman sevene
Gören görsün varsın seni divane
Diken sordu, sen ne sordun de hele

Gözü kara:

Şeyda bülbül meyl indirmez kevene
Zülfün teli dâr olurmuş sevene
Âşık meclisinde durdum divana
Ben kendimden hesap sordum, hak bildim

Atmaca:

Muamma başına çevirme suyu
Yusuf değil isen neyine kuyu
Ölçtün mü, ne kadar dünyanın boyu
Elbistan mı asıl yurdun de hele

Gözükkara:

Ak mürekkep denen hayat suyu
Yusuf olmasam da Yusuf soyuyum
Oğuz Han'dan gelen Bozok boyuyum
Kahraman Elbistan yurdum, hak bildim

Atmaca:

Adem geri çağırarak âdemi
Azrail ayırmaz gözü bademi
Hangi şarda doldururum vadem
Sen beni nerede sordun de hele

Gözükkara:

Gün gelip tersine dönecek devran
Berzaha taşıyor mukaddes kervan
Ağız açmış bekler bizleri evran
Bedeni topraktan sordum, hak bildim

Atmaca:

Metainı bu dünyada pazarla
At kolay bulunur azık hazırla
Belki ruhun yoldaş olur Hızır
Sevgiline neler derdin de hele

Gözükkara:

Hem Rahim'dir hem rahman'dır Yaradan
Bağ olanı çıkarırım aradan
Emrolmazsa insan ölmez yaradan
Eyüp olmasam da, derdim hak bildim

Atmaca:

Atmaca beş vakit divana durdu
Topladı ekini, harman savurdu
O Rahim, ol Rahman saati kurdu
Bu dünyada kaç gün durdun de hele

Gözükara:

Dünya âleminde hayaldim, düştüm
Bezm elest akdiyle yollara düştüm
Zişan bahçesinde güllere düştüm
Gözükara'm ile durdum, hak bildim

LEBDEĞMEZ ¹ (1)

Gözükkara:

Gözyaşını dillendirsek
Dertlilere dil olurduk
Aslı'yla kol kola girsek
Yanar çoktan kül olurduk

Atmaca:

Derdin dile çözülseydi
Gözyaşları sel olurdu
Leyla gözden süzülseydi
Kays'a dünya çöl olurdu

Gözükkara:

Aç gönölü yara çıkar
Dağlar sıra sıra çıkar
Uzun yollar yara çıkar
Âşıklara yol olurduk

¹ Farsçada "leb", "**dudak**" demektir. Bu sanata "lebdeğmez" denilmesinin nedeni, içinde dudak ünsüzleri olan "b, p, f, m, v" ünsüzleri bulunmayan şiirlerin yazılmasıdır. Halk şairleri, yani ozanlar bu şiirleri doğaçlama olarak / daha önceden hazırlıkları bulunmadan söyleme yarışması yaparlar. Yaparken iki dudağının arasına iğne koyarlar. Dudak ünsüzlerinden birini söyledikleri zaman, bu iğne dudağına batacaaktır. Halk edebiyatımızda seçkin bir yere sahip bu güzel atışma türünün yaşatılması adına, bizde lebdeğmez atışması yaptık.

Atmaca:

Asılırken yar kaşında
Gözyaşın katık aşında
Takılsan gönül yaşında
Döşün dolar göl olurdu

Gözükara:

Katlı-çütlü olan sözü
Dillendirsek, kurur özü
Gece hayal yorar gözü
Görsek çoktan tül olurduk

Atmaca:

Kendinden uzağa kaçsan
Sözün çıkını açsan
Al kanını yere saçsan
Sade kızıl gül olurdu

Gözükara:

Aşk girdi söz arasına
Göz gezdirdik yarasına
Dikkat eyle şurasına
Uzak kalsak el olurduk

Atmaca:

Sor, olan ne, aşk yok ise
Gönülle yol olur kese
Yol ehli alışsa sise
Yar yolunda kul olurdu

Gözükara:

Talih kalleş, kader kara
Gün gün yanar **Gözükara**
Küsse idik nazlı yara
Hazan değen dal olurduk

Atmaca:

Kıraç yerde olsa kargı
Konardı üstüne **Kırgı***
Kolun kırık, gönlün sargı
Ahirinde gel olurdu

* Atmaca mahlasıyla atışan Tayyib Bey'in "m" harfini kullanmamak için Azeri Türkçesinde Atmaca, Şahin, Doğan türünde küçük yırtıcı kuş manasına gelen "**KIRGI**"yı tercih etmesi lebbeğmezin getirdiği mecburiyetin neticesidir.

KIŞ KOYNUNDA BEKLER SÜMBÜL BAHARI

Atmaca:

Kime güvenelim şaşırdık kaldık
Doğrular eğrilir yalandan yana
Sap saman karıştı, tencere çaldık
Testiler kırılır gülenden yana

Gözükara:

Aslanları güder oldu inekler
Bahtımız açıldı yılandan yana
Arılara zil takıyor sinekler
Sülükler milleti yolandan yana

Atmaca:

Sülükler, silikler karma karışık
Kim kime küsüyor, kimler barışık
Yer eşer boğalar, yüzler kırıışık
Akıllar hinlikten, plandan yana

Gözükara:

Akıl, akıl almaz işlere kalktı
Sular yatağından dışarı aktı
Balıklar ağaçtan aşağı sarktı
Tilkiler kümesi talandan yana

Atmaca:

Borsa dibe vurdu, dolar fırladı
Kuduz itler dış gösterip hırladı
Sakin kaptan tayfalara parladı
Miçolar gemiyi delenden yana

Gözükkara:

Şöhret, servet, makam hırsı ortada
Demircinin, çekiç örsü ortada
Sıra, masa, koltuk kürsü ortada
Alkış tutuyoruz çalandan yana

Atmaca:

Yalan deri değiştirip dururken
Oyuncular kâğıtları kararken
Ava giden köpeğini vururken
Biz hayal kurarız sülünden yana

Gözükkara:

Hüküm hükmedenin elinde patlar
Bozuldu oyunlar, değişti şartlar
Geçmişten bahsedsek korkumuz hortlar
Davul çalıyoruz ölenden yana

Atmaca:

Ayı armut görse hemen bayılır
Katırlara atlar dayı sayılır
Kazın cücükleri güzün sayılır
Yapsınlar hesabı kalandan yana

Gözükara:

Ayı nöbet tutar suyun başında
Kuzgun düğün eder toyun başında
Kırk dolap dönüyor, oyun başında
Şartlar evriliyor dalandan yana

Atmaca:

Tavşanlar atarken avcılar tutar
Kediler fareyle birlikte yatar
Eşekler atları yarışta satar
Anırır, ağnır palandan yana

Gözükara:

Uyanık bellidir saflar bellidir
Karınca misali saflar bellidir
İltifat edilen laflar bellidir
Öfke beş vaktini kılından yana

Atmaca:

Dara düşen O'ndan başka dost arar
Havaya taş atar, başını yarar
Sirkenin fazlası küpüne zarar
Yalaka düdüğü çalandan yana

Gözükara:

Akbabalar bayram eder leş ile
Kurtuluşa erdik yaren-eş ile
İşimiz kalmadı eşarp şeş ile
Takılar yüzüğü bulandan yana

Atmaca:

Köşker fazla vurur parçalar gönü
Tufeyli, şakşakçı her putun önü
Ol Rahim, ol Rahman, ötede günü
Gösterir Abdullah Gül'ünden yana

Gözükkara:

Azı rahmet çoğu afet yağmurun
Tutmasa da izi kalır çamurun
Kaçırıldılar kıvamını hamurun
Vicdanlar sızlıyor Gülen'den yana

Atmaca:

Biz oynarız, onlar yazar oyunu
Ferasetli olan bozar oyunu
Bürütüs'e verir Sezar oyunu
Vermez ekmeğini bölenden yana

Gözükkara:

Gezer çiçek çiçek, bal yapar arı
Döke-saça yemek ahmağın kârı
Kış koynunda bekler sümbül baharı
Hazan yaklaşıyor solandan yana

Atmaca:

Atmaca kış geldi, bahar kalmadı
Dost ararsan O'ndan evla kalmadı
Uçtu gitti, can kafeste kalmadı
Baka kalır gözün sılandan yana

Gözükara:

Sözün haddelenmiş harfini seçtim

Şairlik suyunu Ceyhan'dan içtim

Diyor **Gözükara** 'm dünyadan geçtim

Nazar eylemedim hileden yana

MUAMMA (1)

Gözükara:

Muamma dediğin manalı düğüm
Versem ipucunu çözer mi âşık?
Güngörmüş âşıksın bur(a)dan gördüğüm
Aslın turab denir, tozar mı âşık?

Atmaca:

Muamma iç içe geçmiş kördüğüm
Ha deyince kolay çözülmez âşık?
Veysel gibi karnın yarıp sürdüğüm
Koklayıp sarmadan toz olmaz âşık

Gözükara:

İnsanı hayvandan ayıran nedir
Ne diye bölündü ikiye bedir
Suyun çağlaması hangi yönedir?
Kaygı, kasavetli gezer mi âşık?

Atmaca:

İnsanda akıl var, hayvanda güdü
Yarıldı dolunay duydu öğüdü
Bir damladan insan nesli büyüdü
Yollarda şükürsüz gezilmez âşık?

Gözükara:

Halk oldu balçıktan âdem bedeni
Taşır muradına amaç güdeni
Nuh'un neydi gemi yapma nedeni?
Rahmet deryasında yüzer mi âşık?

Atmaca:

İlk atamız Âdem, anamız Havva
Kabil'den bu güne sürüyor dava
Yer ayakaltında, çökmedi hava
İmansız ummanda yüzülmez âşık

Gözükara:

Elestü gününün anlamını aç
Bulan varsa söyle ölüme ilaç?
Sana ne anlatır hilal ile haç?
Her kitap bunları yazar mı âşık?

Atmaca:

“Gâlû bela” günü yaşandı onur
Her nefis ölerək kabire konur
Haç kanlı çarmıktır, hilal nurdan nur
Hakikat sebepsiz yazılmaz âşık

Gözükara:

Kim nasıl döndürür çark-ı feleği?
Hangi kuşun yoktur tüyü-teleği?
Cepli mi, cepsiz mi ölüm yeleği?
Kabri göz ucuyla süzer mi âşık?

Atmaca:

Küllü iradenin emrinde döner
Gece yarasanın gözleri yanar
Cebi var sananlar ebedi kanar
Asılıyurt özlenir süzülmez âşık

Gözükara:

Sönmez denir, yar aşkıyla tutuşan
Kül olanlar olmaz fazla perişan
Neden sarhoş eder şöhret, şehvet, şan
Sorsam öfkelenir kızarmı âşık?

Atmaca:

O yârin ateşi su ile sönmez
Pervane olmayan alevde dönmez
Gönlü sahne olan varla öğünmez
Nefsinden gayriye kızılmaz âşık

Gözükara:

Aşk ile meşk ile ummana daldım
Muhabbet ederek muamma saldı
Mana meyvesinden lezzeti aldım
Gözükara gibi Pazar mı âşık?

Atmaca:

Atmaca kurbandır Hakk'ın yolunda
Ham sözleri toplattırmaz dalında
Kimin gözü varsa dünya malında
Onunla kol kola gezilmez âşık

GURBETTEN SILAYA

Atmaca:

Hasret burcu burcu gözümde tüter
Koyaklarda mor sümbüller açtı mı?
Gurbette yalnızlık düşmandan beter
Kavuşmanın vakti gelip geçti mi?

Gözükara:

Kar koynunda kaldı koyaklı dağlar
Yaz bahar gelmeden açmaz Atmaca
Muhannet yığidin ayağın bağlar
Muhabbetin vakti geçmez Atmaca

Atmaca:

Kim selam uçurur yarene, dosta
Ülker'in torunu Mihriban yasta
Salavan deyince, Karakoç usta
Avcıların yüreğinden geçti mi?

Gözükara:

Seher yeli selam getirir dosta
Sırrı faş eylemez Karakoç usta
Gâh bir güvercindir, gâh atlı posta
Kim demiş yürekten geçmez Atmaca

Atmaca:

Hani göğü gören gün, nerde batar
Kimi camdan sever, kim cana katar
Sevinç nerde yaşar, gam nerde yatar
Hayalinde allı turna uçu mu?

Gözükara:

Yerler aydınlanır şafak sökerken
Âşık gözyaşını gizler dökerken
Sırtında gam yükü hasret çekerken
Sancır allı turna uçmaz Atmaca

Atmaca:

Şeyhim vardı, gam başında Şardağı
Dosta açtı gönlündeki çardağı
Bulsa bade doldururdu bardağı
Hala yâri yaşıyor mu, göçtü mü?

Gözükara:

Şeyh-i şuara'nın dumandır dağı
Elif nazlanarak gezer çardağı
Sakiler gezdirir gümüş bardağı
Yar dediğin yurttan göçmez Atmaca

Atmaca:

Saç üstünde yüreğini eviren
Gam dağını üzerine deviren
Şuara yazını kışa çeviren
Susadıkça gözyaşını içti mi?

Gözükara:

Yanan yürek kor üstünde evrilir
Hicranın dağları içe devrilir
Kurbanda bakışlar koç'a çevrilir
Balık suda yaşar, içmez Atmaca

Atmaca:

Gözümü yumarım önümde sıla
Gurbette bulamam arkama kala
Yıkayıp asarım gözyaşım dala
Gün dağların arkasına geçti mi?

Gözükara:

Gurbet elde hayal eder, susarsın
Gönül ırmağında yüzer, susarsın
Gözyaşın şebnem ki, dala asarsın
Söz akçesi gönle geçmez Atmaca

Atmaca:

Kim kimin kale'si kim kimin yurdu
Her ağaç doğurur kendine kurdu
Zurnacılar şişiriyor avurdu
Senet sahte, sözün içi geçti mi?

Gözükara:

Seven sevdiğinin kalası yurdu
Meyvenin içinde, kemiren kurdu
Ferhat külüngünü başına vurdu
Kuru söz gönüle geçmez Atmaca

Atmaca:

Dost gönlüne bahanesiz girince
Gönül tarla, sevda tohum durunca
Ferhat Allah deyip külünk vurunca
Duvarlarda lale sümbül açtı mı?

Gözükara:

Dost bağına bahanesiz girilmez
Ayranın ekşisi makbul görülmez
Gönül yarasına merhem sürülmez
Seven yüreğini açmaz Atmaca

Atmaca:

Gürleyerek kendisine yağanlar
Tekeleri tutup sütün sağanlar
İstanbul'da, Ankara'da Doğan'lar
Şardağı'ndan şara doğru uçtu mu?

Gözükara:

Gökten ne yağarsa yere o düşer
Göçün taylayamaz insan-ı beşer
Kiminin kısmeti gurbete düşer
Boşa şardan şara uçmaz Atmaca

Atmaca:

Atmaca sözünü saçma yabana
Dostların aferin demez çabana
Gözlerin seğirtir durur obana
Dünyada ağzının tadı kaçtı mı?

Gözükara:

Arı bal yapacak çiçeği bilir
Sofî yoldaşını tekkede bulur
Seven **Gözükara** yurduna gelir
Bağlı ipin ucu kaçmaz Atmaca

DÜŞER-DÜŞMEZ

Gözükkara:

Dünyaya aldanıp yoldaş olanlar
Bir gün çırılçıplak meydana düşer
Beni karşılıksız sevenler anlar
Kimi merhametsiz insana düşer

Atmaca:

Bu dünyanın lezzeti ne, tadı ne
Kendini bilenler meydana düşmez
Sevgi ile imtihanın adı ne
Kısmet alelade insana düşmez

Gözükkara:

Kuşdilini bilen kimdi, unuttuk
Harun'u bırakıp Karun'u tuttuk
Yedi inananı bizler uyuttuk
Hakikat erleri irfana düşer

Atmaca:

Süleyman'ın mührü burda, fikri yok
Karun huylu olanların zikri yok
Adı Şükrü, aydın ama zikri yok
Yüklenir kitabı irfana düşmez

Gözükara:

Elbistan çiftçisi ekini eker
Göçmen kuşlarına derdini döker
Üç ırmak içinde susuzluk çeker
Yüreğin yangını harmana düşer

Atmaca:

Hurman' da, Ceyhan' da kendin yunarsın
Bir çingıyla tutuşursun yanarsın
Sen kendi kendini mukim sanarsın
Yüzündeki yağmur harmana düşmez

Gözükara:

Yaylacılar yaylalara çıkmıyor
Ferhat pınarından sular akıyor
Askere gidenler kına yakıyor
Yıldırım heybetli ormana düşer

Atmaca:

Ne yaylalar kaldı, ne de yaylayan
Nefs atına bindi nefsi haylayan
Hakkı tutan, haksızları paylayan
Acından ölse de ormana düşmez

Gözükara:

Kaderin cilvesi, Hakk'ın hikmeti
Hurafe kemirir farzı, sünneti
Aciz gören varsa büyük devleti
İş kılıç kalkanla, fermana düşer

Atmaca:

Cehalet gitse de merkeplik baki
Darbedarlar görür renkleri haki
Gözü Hak yolunda olursa saki
Cezasını yazmak fermana düşmez

Gözükara:

Şeref ile haysiyeti eş belle
İman altı, İslam şartı beş belle
Söz yerine marifetli iş belle
Rızık ayrı ayrı cihana düşer

Atmaca:

Gönül toprağını sevgiyle belle
Gör, nasıl tutuyor muhabbet kelle
Marifet görülür, tutulmaz elle
Güneşin gölgesi cihana düşmez

Gözükara:

Mazlum ah ederse titrer asuman
Yetim hakkı yeme, aman ha aman
Yalan-dolan ile olmazmış iman
Hak-hukuk, adalet vicdana düşer

Atmaca:

Küme küme rahmet yüklü asuman
İyisini Allah bilir her zaman
İnsanı yanıltır zan ile güman
Hak-hukuk karanlık vicdana düşmez

Gözükara:

Helallik dilenir veda zamanı
Eşref-i mahlûktur insan makamı
Gözükara ecel tutar yakamı
Can çıkar, bedenim bir yana düşer

Atmaca:

Ayrılık gizlenir veda içinde
Kalmışım dünyada geda içinde
Saklarım bu canı feda içinde
Can uçar, **Atmaca** bir yana düşmez

KURT İLE KUZUNUN BİTMEZ DAVASI

Atmaca:

İnsandan insana açılan yollar
Ne oldu da kapanmaya başladı
Kim selam gönderir, kim mektup yollar
İnsan pula tapınmaya başladı

Gözükara:

Kâbe'ye denk olan gönül köşkünün
Duvarları nem almaya başladı
Kapanmaz yarası yâre düşkünün
Dost dostundan dert bulmaya başladı

Atmaca:

Kurtlar şehre indi, bulutlu hava
Çalmakla kaçmazlar tencere tava
Yalan haber, para gerçek, bedava
Eller taşla, dostlar gülle taşıladı

Gözükara:

Kurt ile kuzunun bitmez davası
Oyun oldu Köroğlu'nun havası
Kıymetin artırır kulun duası
Ebabil filleri ondan taşıladı

Atmaca:

Pişman olacağız bir gün gelecek
Sen candan geçersen canan gelecek
Nefsini yenenler galip gelecek
Âşıklar birbirin sözle taşladı

Gözükara:

Her yanlış, çakılan paslı bir mıktır
Gönülü açarak canana baktır
Babayı evlatla sınayan Hak'tır
Mina'da hacılar şeytan taşladı

Atmaca:

Gönül abdal oldu cananı arar
Havaya taş atar, başını yarar
Kim ki Mecnunlukta kıldıysa karar
Acıları yüreğinde kışladı

Gözükara:

Aramakla bulunur mu cananın
Taş atıp döktüğün öz kendi kanın
Mecnun gibi bir deliye inanın
Başın alıp gitti, çölde kışladı

Atmaca:

Yol ehli olanlar ulaşır yâre
Aramaz dünyada derdine çare
Kays girdi kurtuldu, içinde şara
Leyla diye hep serabı düşledi

Gözükkara:

Aşkta hesap kitap olmaz serseri
Sümmani'ye yâr olmadı Gülperi
Başkaydı Emrah'ın gönlünde yeri
Gülezer'i hayal edip düşledi

Atmaca:

Güller seralarda, Gülezer kayıp
Ferhat yüreğini taşlara oyup
Gülperi derdini kenara koyup
Sevdasını kilimlere işledi

Gözükkara:

Siyeçde gözyaşı dökerken bülbül
Balkonları süsler saksılarda gül
Alevden tutuşur kanadı tül tül
Pervanenin aşkı kora işledi

Atmaca:

Bazen bir tebessüm büyük hediye
Bülbül güle neyi desin, ne diye
Başkası koklarken görmeyim diye
Tırnağıyla kendi gözün şişledi

Gözükkara:

Gül diken içinde bülbül dallarda
Hanlar hasret kokar bitmez yollarda
Aşk bir sarmaşıktır mecnun kullarda
Nice âşık kendi özün şişledi

Atmaca:

Yar kapısın şükür ile çalınca
Yâdın taşı gelip değmez kulunca
Atmaca gam gelip seni bulunca
Bulutların sağılmaya başladı

Gözükara:

Edep bir elbise, her daim giyin
Etmeyen bulmamış bu güne değin
Makbul olan, helal yemek üç öğün
Sanma **Gözükara**'m yeni başladı

ŞAİR?

Gözükara:

Canlı mı cansız mı, ne yer ne içer
Maraş, Muğla, Mardin Kars'ta mı şair?
Gördüğü her güzel gönlünden geçer
Deli divane mi. hasta mı şair?

Atmaca:

Canı yüreğinde, gözyaşın içer
Manisa, Malatya, Kars'tadır şair
Leyla'ya koşarken kendini geçer
Bir ahu gözlüye hastadır şair

Gözükara:

Harften bina kurar, sayıda şaşar
Toz-duman misali dağları aşar
Nerede eğlenir, nerede yaşar
Kafkas, Ural, Uygur Fas'ta mı şair?

Atmaca:

Mazlumla birlikte akar gözyaşı
Yumruğu yüreği, öfkesi aş
Eline alınca fırlatır taşı
Mısır, Libya, Tunus, Fas'tadır şair

Gözükara:

Binayı kurarlar sağlam temele
El uzatır, göz kırparlar emele
Vakti tamam olan erer kemale
Dergâhta, tekkede, postta mı şair?

Atmaca:

Gönülleri mekân kurmak emeli
Bu yüzden söz ile atar temeli
Hesap günü tartılırken ameli
Gönlüne serdiği posttadır şair

Gözükara:

Bir bülbül misali kurtulmaz zardan
Ölmeden terk etmez meydanı, merdan
Yüzseler derisin vazgeçmez yardan
Çırak mı, kalfa mı, usta mı şair?

Atmaca:

Gönlündeki kuşu uçuran yardan
Korkusu olmayan dünyada nardan
Sözleri meydanda ol Şah-ı Merdan
Savaşta, hazarda ustadır şair

Gözükara:

Arı olur gezer, çimen çiçeği
Verirken bell'olur sözün gerçeği
Şarkının, türkünün nota ölçeği
Güfte mi, makam mı, beste mi şair?

Atmaca:

Doldurur peteğe sözün özünü
Dal budaktan esirgemez gözünü
Ahrete bırakmaz söyler sözünü
Havadır, ritimdir, bestedir şair

Gözükkara:

Mendil yuyup gül dalına asarmış
Her türlü hasretten gözü yaşarmış
Kabına sığmayıp, kaynar taşarmış
Tavada, tabakta, tasta mı şair?

Atmaca:

Gurbette hasretten deliye döner
Gözündeki bulut şebneme döner
Kabarır köpürür ayrana döner
Kazanda, yayıkta, tastadır şair

Gözükkara:

Sebeup koymaz hedefine varmana
Noktasında, virgülünde var mana
Gözükkara'm göz gezdirir harmana
Demet mi, horum mu, deste mi şair?

Atmaca:

Atmaca nefsinden gayriye ağmaz
Döşleri dolmayan bulutu sağmaz
Kispeti giyince meydana sığmaz
Destenin başında destedir şair

YALNIZLIK (tahmis) ²

Atmaca:

Hafızada kaynar, ruhlarda pişer
Dünyada boyunlar бүker yalnızlık
Sen ondan kaçarken başına düşer
Kalpleri yerinden söker yalnızlık

Gözükara:

Gurbette yetişir, gönölde pişer
Her doğan faniye çöker yalnızlık
“Sen ondan kaçarken başına düşer
Kalpleri yerinden söker yalnızlık”

Ondan az giyilir yeşili alı
Yeter aralarda tam karaçalı
Ben yâre gönlümü açtım açalı
Kordan daha beter yakar yalnızlık

² İlk şairin kurduğu dörtlüğün 3. ve 4. satırlarını ikinci şair ilk kıtasının 3. ve 4. satırları yaparak birinci kıtasını kurduktan sonra, aynı ayağı kullanarak ikinci kıtasını kurar. Atışmayı başlatan şair, atıştığı şairin ikinci kıtasının 3. ve 4. satırlarını kendinin yazdığı ilk kıtanın 3. ve 4. satırları yapar ve ikinci kıtayı kurarken aynı ayağı kullanır. Bu atışma da kıta sınırlaması yoktur. İlk şairin mahlasını kullandığı kıtadan sonra ikinci şair de mahlas kullanarak cevap yazar ve ilk şair ikinci şairin son yazdığı kıtaya tahmis yazarak atışmayı tamamlamış olurlar...

Atmaca:

Gönül toprağıma hasret saçalı
Dönmez gönül kuşum uçtu uçalı
*“Ben yâre gönlümü açtım açalı
Kordan daha beter yakar yalnızlık”*

Nereye kaçarsam önüme çıkar
Canıma sararım canımı sıkır
Gözümünden yüzüme yol bulup akar
Dışını, içime yıkar yalnızlık

Gözükkara:

Her nerede olsam burnuma kokar
Tebessüm eylesem gözüme bakar
*“Gözümünden yüzüme yol bulup akar
Dışını, içime yıkar yalnızlık”*

Bana çabalanır, bana süslenir
Kendini unutsam kendi seslenir
Ben de hayat bulur, benden beslenir
Bir yılan misali sokar yalnızlık

Atmaca:

Ne kin tutar ne de sözle uslanır
Hayalime ulaşarak yaslanır
*“Ben de hayat bulur, benden beslenir
Bir yılan misali sokar yalnızlık”*

İnsanlar içinde insan bulamaz
Etek öpmez, el, avucu yalamaz
Namert dursun, mert kapısın çalamaz
Koç gibi kendine bakar yalnızlık

Gözükara:

Eline düşeni kimse alamaz
Darma-duman eder hiç sorgulamaz
*“Namert dursun, mert kapısın çalamaz
Koç gibi kendine bakar yalnızlık”*

Sarar dört taraftan cümle cihanı
Onunla tanırsın âh-ı figanı
Düşen gazel yaprak yakar Hurman’ı
Karışır Ceyhan’a, akar yalnızlık

Atmaca:

Azan yarasına sürmez dermanı
Yârdan gayrisinin sökmez fermanı
*“Düşen gazel yaprak yakar Hurman’ı
Karışır Ceyhan’a, akar yalnızlık”*

İnsana sığınır, insandan kaçır
Ne pencere örter, ne kapı açır
Ne baharı görür, ne çiçek açır
Her mevsim yaprağın döker yalnızlık

Gözükara:

Sahibi ölenin sarayı uçar
Gönül bohçasını ağyâre açır
*“Ne baharı görür, ne çiçek açar
Her mevsim yaprağın döker yalnızlık”*

Yağmura çektirir, kara çektirir
Gurbet kurasını yâre çektirir
Yakalar Mansur’u dâra çektirir
Başının etini keker yalnızlık

Atmaca:

Gözün yumar şardan şara baktırır
Sazı asar, sözü tara yaktırır
*“Yakalar Mansur’u dâra çektirir
Başının etini keker yalnızlık”*

Atmaca söz ile deşme yarayı
Kim bozdu ki sen bozasın sırayı
Çağır namazına Gözükkara’yı
Omuzdan omuza seker yalnızlık

Gözükkara:

Ağlattı bir ömür **Gözükkara**’yı
Yalnız çözer, yalnız bağlar yarayı
*“Çağır namazına gözü kara ’yı
Omuzdan omuza seker yalnızlık”*

İşlemiş havaya, suya, toprağa
Ondan hazan düşer dala yaprağa
Çoban çeşmeleri uzak kaynağa
Kendi heykelini diler yalnızlık

Atmaca:

Atmaca’mda uçar gider uzağa
Cerenler ceylanlar düşer tuzağa
*“Çoban çeşmeleri uzak kaynağa
Kendi heykelini diler yalnızlık”*

AŞK VARDIR

Gözü kara:

Pervanenin döne döne düştüğü
Kanadını yakan nâr da aşk vardır
Kadim-i kelim'de var görüştüğü
Musa'nın çıktığı turda aşk vardır

Atmaca:

Sevgilinin mancınıktan düştüğü
Alev'in içinde nârda aşk vardır
Üstüne bir ağ bulutun düştüğü
Şam'a yola çıkan turda aşk vardır

Gözü kara:

Bahçıvan yetirir, mihrican vurur
Sarmaşık dolanan ağaçlar kurur
Açan gül dikenin içinde durur
Bülbülün çektiği zârda aşk vardır

Atmaca:

Hem bu güne hem de yarına bakan
Topraktan gelerek, toprağa akan
Zamanı gelince meydana çıkan
Tohumu koruyan zarda aşk vardır

Gözükkara:

Akıl almaz kâinatı donattı
Allah her canlıyı çift çift yarattı
Âdem'e Havva'yı ondan arattı
Hakikate bağı yârda aşk vardır

Atmaca:

Direksiz tutuyor üstte havayı
İnsana bıraktı nefsi, hevayı
Yıllarca aradı Âdem Havva'yı
Kâbe'nin olduğı şarda aşk vardır

Gözükkara:

Gözü hakikate bakan Mansur'un
Sözleri devrini yakan Mansur'un
Enel Hak diyerek çıkan Mansur'un
İpe çekildiğı dârda aşk vardır

Atmaca:

Hakikat yürütür üstünde közün
Ağırlığı olmaz gereksiz sözün
Yusuf hasretiyle kör olan gözün
Kıtlık yaşadığı darda aşk vardır

Gözükkara:

Gaflet gömleğini soyup çıkaran
İrfanı kuşanıp, ihlâsı saran
Gece gündüz el açarak yalvaran
Ehl-i tarik olan pirde aşk vardır

Atmaca:

Alın teri dökülünce helâlê
Duyurusu nasip oldu Bilal'e
Kanı gölge etmek için hilâlê
Sancak gölgesinde, surda aşk vardır

Gözükara:

Yağdığı yerleri suya yetirir
Kuruyan çimeni tekrar bitirir
Gökten yeryüzüne melek getirir
Yağmurda, doluda, karda aşk vardır

Atmaca:

Mecnun sardı bir köpeğin çulunu
Görebilmez halden bilmez halını
Ferhat açmak için suyun yolunu
Kayaları delen zorda aşk vardır

Gözükara:

İkrar verdik bezm-i elest gününde
Yürür **Gözükara**'m Resul yönünde
Allah'ın katında, İslam dininde
Gönlü aydınlatan nurda aşk vardır

Atmaca:

Atmaca de sözü çekil aradan
Şükredersen kurtulursun yaradan
Zengin-fakir ayırmadı Yaradan
Gören inkâr eder, körde aşk vardır

DÜŞTÜ

Atmaca:

Toprağın kokusu burnumda tüter
Kış geldi kapıma, kar dağa düştü
Yarın bir gün baykuş süyükte öter
Susadım, gözyaşım bardağa düştü

Gözükkara:

Âşıklık güdölmez arzu, taleple
Kızgın demir gibi ocağa düştü
İşi yokken iğne, iplik, keleşle
Çözölmez kördüğüm bir bağa düştü

Atmaca:

Gönül kapıları açılmaz oldu
Kim âşık kim maşuk, seçilmez oldu
Gururdan, kibirden geçilmez oldu
Kanatlandı sözler koyağa düştü

Gözükkara:

Hacer'den yayılır Safâ'ya sızı
Gönüller kavuran hicranlı yazı
Cennet'ten Mina'ya indi bir kuzu
Koçların seçkini bıçağa düştü

Atmaca:

Nuh Nebi olduğu günün birinden
Gök yırtıldı, yer kaydadı yerinden
Oğlu için etkilendi derinden
Kurtulmak isteyen kayığa düştü

Gözükara:

Meryem anamıza bühtan çaldılar
Kaderden habersiz çözüm buldular
Sonunda apaçık nâçar kaldılar
İsa bir babasız kucağa düştü

Atmaca:

Sefa Merve arasına varıldı
Hacer ana İsmail'e sarıldı
Susuzluktan dudakları yarıldı
Zemzemi çıkarmak ayağa düştü

Gözükara:

Yaşadığı çağa yön veren millet
Fermanlar çıkarıp ün veren millet
Kızıl Elma için can veren millet
Eli kolu bağlı çarmığa düştü

Atmaca:

Nerden geldi, ne yaşadı, unuttu
Helâli çiğnedi, haramı yuttu
Havaya fırlattı, tavada tuttu
Kaç takla attıysa kayağa düştü

Gözükkara:

Virana da mü'min yurdu virana
Döndü her bir uçak kervan kırana
Kimse dönüp bakmaz açık yarana
Öfke, namlu tetik kundağa düştü

Atmaca:

Tuz döker gurbette bakan yarana
Rastlamazsın hal hatırın sorana
Nerde süzme katık, nerde borana
Çarık, yaba, ellik, yayığa düştü

Gözükkara:

Dost sarmazsa ağyâr sarmaz yararı
Sevdiğinle uzak tutma aranı
Yemlik toplamadan olmaz boranı
Bu sene kezbiler yaprağa düştü

Atmaca:

Gelmedik iş kalmaz yiğit başına
Suna artık gitmez pınar başına
Şahmeran işlerken yastık başına
İğne küstü, işler kıyığa düştü

Gözükkara:

Yüce dağın eksik olmaz karı var
Yokuşu var, koyağı var, yarı var
Âşıkların efkârı var, zârı var
Nicesi sarmadan toprağa düştü

Atmaca:

Atmaca yaşımız elliyi geçti
Beden sağlam ama içimiz geçti
Gönlümde kaç bahar, zemheri geçti
Ağarma sırası bıyığa düştü

Gözükara:

Kelimen kahırlı, harfin hasretli
Başın kar boranlı, sözün kasvetli
Gözükara gibi gezen firkatli
Kavuşmak bulanık ırmağa düştü

BİR SEBEP GÖSTER

Gözükkara:

Yeşil Afşin, Topaktaş'ın düzünden
Kaynayıp akmaya bir sebep göster
İnsan dile düşer kendi sözünden
Güzele bakmaya bir sebep göster

Atmaca:

Topaktaş köyümdür, Ördekli çayım
Hurman'la akmayı tarif edemem
Lorşun'da bibim var, Sarız da dayım
Güzele bakmayı tarif edemem

Gözükkara:

Güzelde cezbeden kirpik mi, kaş mı?
Tarife gelmeyen toprak mı, taş mı?
İçine düştüğün sönmez ataş mı?
Yüreği yakmaya bir sebep göster

Atmaca:

Kaş kirpik süsüdür, aslolan huyu
Dalarsan, gözleri dipsiz bir kuyu
Ateşte yürürüm bir ömür boyu
Yanarım, yakmayı tarif edemem

Gözükara:

Kervan çekmez, gam efkârın ulaşmaz
Sitem etsen, sitemkârın ulaşmaz
Yanarsın, tütersin, nârın ulaşmaz
Gurbete çıkmaya bir sebep göster

Atmaca:

Gücüm yetmez nefis atlı belâya
Açarım avcumu arş-ı a'laya
Destan yazıp gönderirim sılaya
Gurbetten çıkmayı tarif edemem

Gözükara:

Kor bohçasın alev ile bağlarsın
Ah ederek gece gündüz ağlarsın
Düşer taştan taş, coşar çağlarsın
Bendini yıkmaya bir sebep göster

Atmaca:

Dilimin altında pişer kelime
Ondan kor ateşi aldım elime
Sükût kemerini taktım belime
Nefsime yıkmayı tarif edemem

Gözükara:

Sanma felek sevenlere yâr olur
Dile düşmek âşıklara ar olur
Döşü çimen, baş tarafı kar olur
Gül-çemen kokmaya bir sebep göster

Atmaca:

Benim işim sevmek, gerisin bilmem
Lalesiz, sümbülsüz dağları delmem
Gözyaşım içime dökerim, silmem
Koklarım kokmayı tarif edemem

Gözükara:

Gönül terazisi tartmaz sayıyla
Övünürsün gözyaşının suyuyla
Yürür üstümüze felek yayıyla
Okunu sıkmaya bir sebep göster

Atmaca:

Zorlama, halimi dökemem söze
Susarsam dilimi basarım köze
Kaç kere ceylanla geldim göz göze
Yakından sıkmayı tarif edemem

Gözükara:

Avcı değil av olmuşsun Suna'ya
Ondan iç çekersin allı turnaya
Hasret **Gözükara** bayram, kınaya
Çileyi çekmeye bir sebep göster

Atmaca:

Atmaca'yım, uzaklara dalarım
Allı turnalarla selam salarım
Sabah çiçek açar, akşam solarım
Çileyi çekmeyi tarif edemem

ÂŞIKLAR YAŞARKEN ÖLENLER GİDER

Atmaca:

Yar başında duran yârin peşinde
Aklından korkuyu silenler gider
Sözü yüreğinde, sazı döşünde
Edebi, erkânı bilenler gider

Gözükara:

Yar başında duran yârin peşinden
Mecnun saflarında kalanlar gider
Kar'ı kor eyleyen aşkın peşinden
Gönlünü sevdaya salanlar gider

Atmaca:

Gözünü kırpmadan bırakan varın
Işık çalıp gezen üstünde harın
Tipinin, boranın, altında karın
Alnının terini silenler gider

Gözükara:

Kendini unutup, varını saçan
Canlıya, cansıza yüreğin açan
Sevgiye susayıp, kanatsız uçan
Sevdası uğruna ölenler gider

Atmaca:

Yiğit odur, sözü boşa salmaya
Mecnun'dan, Kerem'den geri kalmaya
Şirin kapısında köle olmaya
Kayayı külünkle delenler gider

Gözükara:

Yiğit odur, vara, yoğa şükreder
Kartal avı, bülbül gülü zikreder
Şaşkın âşık Leyla'sını fikreder
Hesapsız ummana dalanlar gider

Atmaca:

Yeltenir atmaya dağlara künde
Seven gece yanar, buz tutar günde
Nefsi arkasında, kendisi önde
Peşinden teneke çalanlar gider

Gözükara:

Gece gündüz yanar aşkın ocağı
Gâhî yaz, gâhî kış gönülün dağı
Sakileri mey doldurur bardağı
Ya deli ya sarhoş olanlar gider

Atmaca:

Pişmek gerek, yanmak işin kolayı
Seviyorsan yüklenirsin belayı
Kalbine sığmayan gözü elayı
Arayan kaybeder, bulanlar gider

Gözükara:

Yana yana kül olurlar uğurda
Bal-kaymak olurlar süte, yoğurda
Sözleri dahl'eder koyuna, kurda
Kaderin cilvesi gülenler gider

Atmaca:

Yanarak yunulur aşkın közünde
Hal okunur hal bilenin gözünde
Hatıralar kanar ömrün güzünde
Gözleri boşalıp, dolanlar gider

Gözükara:

Değirmene giden buğday misali
Düşmeyen bilemez ondaki hali
Candan geçmeyenler tatmaz visali
Beratı eline alanlar gider

Atmaca:

Eşkıya şehirde, gariban dağda
Bir elimiz balda, öbürü yağda
Açlıktan ölenler varsa bu çağda
Ekmeğin yoksulla bölenler gider

Gözükara:

Dünyanın pul kadar yoktur değeri
Beli'den bu yana sürer seferi
Olmaz aşk atının gemi, eğeri
Kim derse yanılır, planlar gider

Atmaca:

Atmaca dünyada sanma kalacak
Nerde olsan görklü melek bulacak
Her insan toprağa bider olacak
Âşıklar yaşarken, ölenler gider

Gözükara:

Berzah'a da deli gönül berzah'a
Hakkıyla kul olsan biçilmez paha
Seven **Gözükara**'m ne desin daha
Namazı dosdoğru kılanlar gider

YAN ÜSTÜ TOPRAĞA KOYARLAR TENİ

Atmaca:

Bir düzen vermedin gittin sazına
Taş atıp başını yardığın yeter
Sabah akşam polenlerin yüzüne
Baktın, peteğini ördüğün yeter

Gözükara:

Felek gam düşürdü gönül sazıma
Taş atıp başımı yardığım ondan
Yâr'da yarda kaldı benim yüzüme
Uçuruma duvar ördüğüm ondan

Atmaca:

Ne yitirdin, gam dağında ararsın
Kurttan geçip kuştan medet ararsın
Gölgene basacak bir iz ararsın
Yar diye boşluğu sardığın yeter

Gözükara:

Açılsa söz olur aşkın arası
Kıyamete kalır gönül yarası
Sırra sadıkların yeri burası
Kol kanat gererek sardığım ondan

Atmaca:

Dert sürüsü birbirine katışsın
Yakacaksan yak türküyü, tutuşsun
Bas sinene sancıların yatışsın
Telleri bu kadar gerdiğin yeter

Gözükara:

Eser bad-ı saba güle karışır
Hasret türkü olur dile karışır
Yüze gamze, zülûf tele karışır
Savrulur sırmalar gerdiğim ondan

Atmaca:

Nadan eşlik eder sesine uymaz
Gerçeği söylersin kulağı duymaz
Varını dökse de aç gözü doymaz
Gönlünü sofraya serdiğin yeter

Gözükara:

Hece hece aşkın kitabın oku
Yaydan ayrıldı mı tutaman oku
Gönülde olanı gergefe doku
Serimi uğruna serdiğim ondan

Atmaca:

Hatıralar gözyaşıyla yeşermez
Eyyüb huylu olan sabrın taşırılmaz
Mert ölür, namertten derman değişirmez
Derdini derdine sürdüğün yeter

Gözükara:

Gözyaşı merhamet gizler içinde
Ne manalar gizli sözler içinde
Herkes sevdiğini özler içinde
Dört mevsim izini sürdüğüm ondan

Atmaca:

Yâr gözü seçilir gözler içinde
Herkes sevdiğini gözler içinde
Yâr saçın ararsın gözler içinde
Üzdüğün, döktüğün kırdığın yeter

Gözükara:

Dağ'ın ululuğu kara bağlanır
İnsan sağlığında vara bağlanır
Bülbül has bahçede yâra bağlanır
Dikeni üzdüğüm, kırdığım ondan

Atmaca:

Biçerler kefeni dikmezler yeni
Atmaca kanadın taşımaz seni
Yan üstü toprağa koyarlar teni
Göreceğin gördün, gördüğün yeter

Gözükara:

Döndü gönül evim kalbur sarada
Dünya yalan, eren olmaz murada
Kabir bir kapıdır **Gözükara** da
Zahmette rahmeti gördüğüm ondan

DİLEYİP-DİLENME

Gözükara:

Gel dua edelim halis kalp ile
Diyelim, Kur'an'a bağışla bizi
Günahsız ağızla, munis kalp ile
Yalvaran divana bağışla bizi

Atmaca:

Hem Kerim hem Rahim hem Melik olan
Kitabı Furkan'a bağışla bizi
Ümmetin arzusu, kıblesi olan
Mekke de evine bağışla bizi

Gözükara:

Âdem Safiyullah hatırı için
Dostun Halilullah hatırı için
En son Rasulullah hatırı için
İslam-ı davana bağışla bizi

Atmaca:

Ateşte yanmayıp gülzâre düşen
Söz verip sözünün peşine düşen
Tevekkül edince semada düşen
İsmail avına bağışla bizi

Gözükara:

Ahdimize sadık kalıp durmadık
Akıl eylemedik, akıl yormadık
Edep kuşanarak hayâ sarmadık
Yusuf-u civana bağışla bizi

Atmaca:

Hak için toprağa kanı karışan
Takva için birbiriyle yarışan
Sefa Merve arasında perişan
Hacer-i divane bağışla bizi

Gözükara:

Ey kaderi yazan kudret sahibi
Âlemi mizanın fikret sahibi
Cemali noksansız suret sahibi
Ahir-i zamana bağışla bizi

Atmaca:

Emmi yatağına canını seren
On iki yaşında oldu alperen
Resul'ün goncası Fatma'yı deren
Ol Şah-ı Merdana bağışla bizi

Gözükara

Hikmetinle felekleri döndürdün
İsmail'e koçu kurban indirdin
Nemrutların ateşini söndürdün
İbrahim dostuna bağışla bizi

Atmaca:

Fikri fikre çarpıp yine fikreden
Gece gündüz Allah adın zikreden
Yaralardan ders çıkarıp şükreden
Derdini sevene bağışla bizi

Gözükara

Kökten su seğirir yaprağa, dala
Arı memur oldu peteğe, bala
Veysel Karani'yi düşürdün yola
Edilen imana bağışla bizi

Atmaca:

Biz Tur'a gitmedik, duyduk adını
Yiyen bilir bıldırcının tadını
Yarışa sokturma nefis atını
Musa'ya Harun'a bağışla bizi

Gözükara

Derde derman şifa verdin yaraya
Dağı çivi yaptın deniz-karaya
Kulluğu nasip et **Gözükara**'ya
Miraca çıkana bağışla bizi

Atmaca:

Kim yazar, kim okur, dinleyen hani
Atmaca yazdığın anlayan hani
Uyanıp Hak diye inleyen hani
Sure-i Rahman'a bağışla bizi

DEDİ-DEDİ

Atmaca:

Gün döndü, ay battı, yâr uyanmadı
Sen düşünde yâri gördün, ne dedi
Yürüdün ateşte ayak yanmadı
Yar başında yâri sardın, ne dedi

Gözükara:

Gün döndü, ay battı, yâr uyanmadı
Ben düşümde yâri gördüm, gül dedi
Bülbül dayandı da gül dayanmadı
Yar başında diken sardım, gül dedi

Atmaca:

İnsanın yazısı turası olur
Yüreğin arzusu, yarası olur
Her sözün safisi, darası olur
Gül atarken başın yardım, ne dedi

Gözükara:

Bağban hizmet eder bağa bahçeye
Gönül sır işlenmiş döndü bohçaya
Gözyaşım yoldaşken ırmağa, çaya
Sıgımam yatağıma yardım sel dedi

Atmaca:

Sen atmak istesen o seni tutar
Aklına fikrini yedirir yatar
Uyusan kirpiğı ok olur batar
Hayal kurdun, düşte gördün, ne dedi

Gözükkara:

Aşka düşenlerin cezbesi tutar
Sen buyur edersin o kaşın çatar
Gemi çürüdü mü limanda batar
Hayal ettim, düşün gördüm, yel dedi

Atmaca:

Âşığın elinde tutuşur çakmak
Devirir seveni bir içten bakmak
Pervanenin derdi kanadın yakmak
Başında dolandın durdun, ne dedi

Gözükkara:

Âşık bir çıradır yanar içerden
Yara kabuk tutmaz kanar içerden
Seven sevdiğini anar içerden
Onu zikrederek durdum, dil dedi

Atmaca:

İçeri yanarken dışarı üşür
Sevenin haline yâdlar gülüşür
Can cananın dertlerini bölüşür
Bilmeden kalbini kırdın, ne dedi

Gözükara:

Âşkın şarabını içen ayıkmaz
Kül olanı ateş bir daha yakmaz
Gönlü turab olan kusura bakmaz
Hasret fincanını kırdım, dal dedi

Atmaca:

Atmaca bin düşün sözü salmadan
Ecel kuşu tatlı canı almadan
Ten toprakla haşır neşir olmadan
Başında namaza durdun, ne dedi

Gözükara:

Yar yanında uzar gider suçlarım
Ondan döner döner beni taşlarım
Gözükara'm tarif olmaz işlerim
Hak divana durdum, kul dedi

DAĞLAR ATMACA

Gözükkara:

Yüreğimde bölük bölüm gam dolu
Dayanmaz derdime dağlar Atmaca
Gönül züccaciye, içi cam dolu
Yangın yüreğimi dağlar Atmaca

Atmaca:

Gönül tekkesinde derviş olmadan
Gamsız yürekleri dağlar dağlamaz
Pişmek için közü avuçlamadan
Ateş koklar geçer dağlar, dağlamaz

Gözükkara:

Aşk bir sarmaşıktır dala sarılır
Kristal tekneye düşse kırılır
Bir sebeple dost köyüne varılır
Yollarımı sebep bağlar Atmaca

Atmaca:

Dalın var ki sarmaşıklar sarılır
Gönül camdan daha çabuk kırılır
Dost evine bahanesiz varılır
Niyet edip elin bağlar bağlamaz

Gözükara:

Kimi çevirdiyse aşkın çemberi
Deli deniliyor mecnundan beri
Seher vakti rüzgâr taşır haberi
Solar vakti gelen bağlar Atmaca

Atmaca:

Tahtlar taşlar feda oldu yolunda
Yunus üzüm yedi erik dalında
Cehd eyle olursan onun halında
Aklını fikrini bağlar, bağlamaz

Gözükara:

Fiille dönüşür sözler amaca
Fırsat düşse düşman geçer yamaca
Alıcı bir kuş da olsa atmaca
Düşse tuzaklara ağlar Atmaca

Atmaca:

Dalında yetmemiş insan olunca
Sözleri ok gibi batar kulunca
Yavrular yuvada körpe olunca
Uykusunu böler ağlar ağlamaz

Gözükara:

Yaşına da deli gönül yaşına
Düştüm ok kirpikle yaydan kaşına
Kar düşerken yüce dağlar başına
Gözükara'm kara bağlar Atmaca

Atmaca:

Atmaca gözün yok kaz da, kargada
Bıraktılar yüreğini sargıda
Melekler başında bekler sorguda
Çeneni başına bağlar bağlamaz

MUHAMMES (1)

Atmaca:

Sizin orda yalnızlığa beşik yapan usta var mı?
Acıkınca yemek için gamdan pişmiş pasta var mı?
Sızısını türkülerle avutan bir hasta var mı?
Gözleri yollarda kalmış daim gönlü yasta var mı?
Benim ömrüm kışa girdi, sende ömür sonbahar mı?

Gözükara:

Mağdurlukta, mazlumlukla garipliğe bakılırdı
Gelin giden kızlar ile koça kına yakılırdı
Of çekenin sızıları dudağından dökülürdü
Yolcular az geç kalsalar yol üstüne çıkılırdı
Bizden gelip geçti bunlar, bozulmayan töre var mı?

Atmaca:

Şehir garip, şehir öksüz, kimse kimseye bakmıyor
Alçak gönüllü olanı yüksek tabaka takmıyor
Herkes kapanmış evine, kimse komşuya çıkmıyor
Mahalle de yangın çıksa kimse bir tas su dökmüyor
Gönlümüzü boşalttılar, gözümüzden yaş akar mı?

Gözükkara:

Ağaç garip, kuşlar öksüz, yuvada yavru yanmakta
Çiçek, arı, börtü-böcek zorlanıyor uyanmakta
Kulak sağır, göz görmüyor, bülbül zâra dayanmakta
Kimsesizin kimini de geç kalıyor dil anmakta
“Yılan bin yaşasın” demek hiç Müslüman’a uyar mı?

Atmaca:

Tohumlar iğdiş edildi, toprağa suçu yükledik
Aşağıda su bulandı, yukarda kurdu bekledik
Kârı nefsimize yazdık, zararı dosta ekledik
Ziyankârlık meslek oldu, suçu zamana yükledik
“Zaman bir kesim demişler, zaman dinler mi, duyar mı?”

Gözükkara:

Bülbüller aklın yitirdi, suçu güllere yükledik
Yolcular yönü kaybetti, suçu yollara yükledik
Çiçekleri soğuk vurdu, suçu dallara yükledik
Arı kovarı bulamaz, suçu ballara yükledik
İğne samanlıkta yitse dışarda aramak kâr mı?

Atmaca:

İğne yok ki, yaraları çuvaldızla dikeyorlar
Kargalarla bülbülleri bir sığaya çekiyorlar
Çiçekleri toprağından söküp taş dikeyorlar
Geceleri sürme diye gözlerime çekiyorlar
Senin gözün bulutları, söyle ben gibi yayar mı?

Gözükara:

Çiçek çekirdek arası meyve gizler dalın hası
Satır başı, söz sırası, kanar aşığın yarası
Ak olmaz kader karası, bundan acı aşk sırası
Olsa da dışın kirası, olmaz uykunun darası
Çileye talip olanlar ah u zararını sayar mı?

Atmaca:

Sözü dalında yetiren ham sözlere tamah etmez
Gül yüzüne bakmasa da bülbül gülünü terk etmez
Ey **Atmaca** bu dünyanın malı mülkü sana yetmez
İnsanoğlu bu dünyada fazladan nefes tüketmez
Gönül mülkü yağmalanan kârın zararın sayar mı?

Gözükara:

Dal çiçekle meyvelenir, dil altında söz gizlenir
Aşığa yüz vermese de, maşuk yine de özlenir
Çiğ düşerken çimenlere yananın külü közlenir
Gözükara yalan değil, seven sevene nazlanır
Aslı asılsız olsaydı Kerem kendini yakar mı?

MUAMMA (2)

Gözükkara:

Gel senle bulmaca çözelim âşık
Hayatı elinde tutan kim idi
Cennetül Baki’de gezelim âşık
Uhut’ da al kanlı yatan kim idi

Atmaca:

İnsi cinsi ol deyince olduran
Gökleri direksiz Allah’dır tutan
Uhut’da Resulün yüzün solduran
Düşünde mızrakla Hamza’dır yatan

Gözükkara:

Verilen nimeti inkâr eyleyen
Büyük lokma yutup, büyük söyleyen
Dibi görünmeyen suyu boylayan
Su misali kuma batan kim idi

Atmaca:

Neyi var ne neyi yok saçtı fakire
Cömertlikte güç yeter mi Bekir’e
Allah yardım eder yolda zakire
Süraka’dır çöle atıyla batan

Gözükara:

Allah'ın emridir hakça çalışmak
Kırk gün sürer vara yoka alışmak
Hoş görülmez fitne saçıp dolaşmak
Osman'a çamuru atan kim idi

Atmaca:

Abdullah adını sonradan aldı
Müslüman yurduna nifaklar saldı
Osman'a, Ali'ye karalar çaldı
Rafizi temeli Sebe'dir atan

Gözükara:

Hicri altmış birin Muharrem ayı
Felek Kerbela'da sert gerdi yayı
Sürdü İmam Hüseyin kandan boyayı
On iki imama kıyan kim idi?

Gözükara:

Neçe Firavunlar Karunlar gitti
Soyları toprakta eriyip bitti
Timur ordusuyla tarumar etti
Mezarı olmayan Yezid'di kıyan

Gözükara:

Rıza-yı ilahi en büyük ülkü
Küffar heybetinden tanırdı Türk'ü
Büyük Selçuklu'nun Nizamülmülk'ü
Sokup zehirleyen çıyan kim idi?

Atmaca:

Kim doldurur Selçuklu'nun yerini
Dost olan düşmana vermez serini
Şehit etti medresenin pirini
Hassan Sabah kulu haşhaşı çıyan

Gözükkara:

Mah-i Devran Sultan ciğer paresi
Uğrar iftiraya kanar yaresi
Çalınan karanın yoktur çaresi
Fitnenin çıbanı bayan kim idi

Atmaca:

Taht üstüne oturunca alçak ol
Yoksa seni çabuk bozar para pul
Mustafa'yla boğduruldu koç oğul
Ana-nine Hürrem Sultan'dı bayan

Gözükkara:

Bedeli ödenmiş vatan toprağı
Hatıra verilmez bir tek yaprağı
Yahudi planı batı kaynağı
Abdülhamid tahtın yıkan kim idi?

Atmaca:

Selanik'te makamları aldılar
Sözcü başı Karasu'yu saldılar
Jön Türkler, masonlar birlik oldular
Siyonist Hertzel'di Hakan'ı yıkan

Gözükara:

Bin dokuz yüz altmış, potin ayakta
Yüzbaşı, binbaşı rutin ayakta
Adnan, Fatin, Hasan, çetin ayakta
Boynuna ilmiği takan kim idi?

Atmaca:

Polatkan, Menderes Fatin nerede
Sağır İsmet kaynamasın arada
Hastaneye gideceği sırada
Madanoğlu, Başol ilmeği takan

Gözükara:

Terör yetmiş birde aldıkça pirim
Muhtıra vererek yükseldi verim
Asker kışlasında arzular devrim
Meşru hükümete bakan kim idi?

Atmaca:

Kendimi Korkmazcan yerine koydum
Üç beş oğlak dört beş kuzuyu yaydım
Aklım kıt yeterken adını duydum
O işlere “Baba Sülo” ydu bakan

Gözükara:

Kardeş kavgasının gelmedi ardı
Evren’in evrence hesabı vardı
Şartlar olgunlaşsa Kenan duyardı
Omzu apoletli Hakan kim idi?

Atmaca:

Yazı kış Marmaris'te geçerdi
Hoca çocuğuydu, viski içerdi
Nü resmi yaparak sergi açardı
Bir sağdan bir soldan asandı Kenan!

Gözükkara:

Yorulmasa deli gönül yorulmaz
Akılsa bir güzele vurulmaz
Sanma **Gözükkara**'m hesap sorulmaz
Çam-çırasız seni yakan kim idi?

Atmaca:

Kırk yıl yâr aradı, yâre doymadı
Atmaca'm zararı kârı saymadı
Bir daha yanmaya gerek koymadı
Azerbaycan odlar yurdunda yakan

MUAŞŞER

Atmaca:

Nefse sorsan, bu dünyayı toptan alsa demez yeter
Sen kendine dert ararsan, kendi derdin sana yeter
Yüreğinde suladığın, sözler dilaltında yeter
Bülbül gülün derdindeyken ayağına diken batar
Nadan sözüne aldırılmaz, dostun bir kem sözü batar
Yalan dünya kurulalı ay dolandır, güneş batar
Yâr yurdundan gelenlerin kokusu burnunda tüter
Ten sılada, can gurbette hasreti gözünde tüter
Dostun yüreği yanarsa dumanı dostundan tüter
Gün dolandır, ay dolandır, karanlık tavanda yatar

Gözü kara:

Kim düşse dünya peşine derdi onun malı olur
Allah velî kulum dese bastığı yer halı olur
Âşıklık zor zanaattır meyl edenler deli olur
Gama gark olan garibin gözyaşları seli olur
Bülbül sade güle talip, gülün diken dalı olur
Göz gönülün kapısıdır, muhabbetli yolu olur
Cananına can verenin o mecliste dili olur
Kışın koynunda saklanan, yaz baharın gülü olur
Sanma arı bir sinektir, her çiçekten balı olur
Hikmet-i Huda'nın sırrı petekle kovanda yatar

Atmaca:

Dünya gamın tarlasıdır, ne ekersen biçeceksin
Herkes bir yol gösterecek, yolu kendin seçeceksin
Nefsin sana dost olursa o dostluğu geçeceksin
Belki bir yarın başında yardan bade içeceksin
Yâri koyup kendinde de ötelere geçeceksin
Bazen kendine gelecek, kendinden de kaçacaksın
Her gelene sofra gibi yüreğini açacaksın
Sanma burda toplayınca öte yerde saçacaksın
Saatin tamam olanda bu dünyadan uçacaksın
Ruhun kanatlanıp gider, bedeninin savanda yatar

Gözükara:

Dünya ahretin tarlası, gün gelince biçeceksin
Sana uyan yol-yordamı akıl ile seçeceksin
Kılıç ağzı köprüleri marifetle geçeceksin
Akıbetten kaçan olmaz, ecel şerbet içeceksin
Melek kanadın çalınca maldan mülkten geçeceksin
Unutup evlad-ıyalı hesap günü kaçacaksın
Gül-ü rana isen eğer has bahçede açacaksın
Tiftiklenip yere düşsen misk-i amber saçacaksın
Kesme kaya hisar olsan taş düştükçe uçacaksın
Çekilince can bedenden kara yere ten de yatar

Atmaca:

Nefsimizi sürdük-ektik, çıkar mı himmetlik olan
Gözün yumsa yine yürür elbet doğru yolu bulan
Sözlerin çoğu daradır, söz odur ki safi kalan
Ummadık zamanda gelir kapımız habersiz çalan
Üç gün sonra unuturlar bağrın döven, saçın yolan
Yerin yurdun, bağın bahçen üç beş yılda olur talan
Yer altında haberleşme yok ki olsun selam salan
Ey **Atmaca** bir gün gelir olur yaşadığın yalan
“Mal da yalan mülk de yalan var biraz da sen oyalan”
Herkes şair, herkes âşık, marifet divan da yatar

Gözükara:

Şairlik dalgalı umman, yüzenlere selam olsun
Söz harmanda sivrulurken kalanlara selam olsun
İlim mü'minin yitiği bulanlara selam olsun
Dost bilerek kapımızı çalanlara selam olsun
Pir Sultan dost bulamadı bulanlara selam olsun
Ölüm haktır miras helal, alanlara selam olsun
Gözükara'm göçmüş diye gelenlere selam olsun
Bir namazı dört tekbirle kılanlara selam olsun
Arkamızdan bir Fatiha salanlara selam olsun
Kurtuluşun vesikası çaldığın davanda yatar

MUHAMMES ÂŞIK HAVASI

Gözükara:

Kaşı yaydır, kirpiği ok
Ondan açar yara güzel
Avcı düşerse peşine
Çeker Ceren yara güzel
Mah cemalde gamze aldır
Gerdan benli sıra güzel
Sevenden gam eksik olmaz
Dönüp baka göre güzel
Beni yaralı bıraktın
Deme böyle töre güzel

Atmaca:

Sinemi dağlayıp gitme
Ay gözleri kara güzel
Salma başımı belaya
Çağırırsın yara güzel
Sakın germe kaşlarını
Benzetirsin dara güzel
Kırarsan kolum, kanadım
Kim belini sara güzel
Saçından beş on tel versen
Takıversem tara güzel

Gözükara:

Kibirlenip mağrurlanma
Güzelliği gören âşık
Burnun bulutu çizmesin
Gönlü yere seren âşık
Maşukun attığı oktan
Deme kanar yaran âşık
Şikâyet eyleme halden
Kalu'da söz veren âşık
Pervaneyim, haz duyarım
Sönmem düştüm nâra güzel

Atmaca:

Kaçmak kurtuluşun olmaz
Aşk bağlatır el- ayağı
Zevki başkasına uymaz
Giydirir alı şayağı
Korkusu kendinden olur
Başkasından yer dayağı
Alır başını götürür
Gezer bayırı koyağı
Gayen çektirmekse, buyur
Kaşlarıyla dara güzel

Gözükara:

Yolcu aşar karlı dağı
Seven gözler yolu şimdi
Yolu gurbete düşenin
Ne olacak halı şimdi
Bülbül şakıyan bağların
Harelenir gülü şimdi
Karga tüneyen bahçenin
Eğilmez mi dalı şimdi
Muhannetin kapısında
Yok denilir vara güzel

Atmaca:

Yol meşakkat değil ona
Azıyı dişine alır
Veresiye işi olmaz
Gönlünü peşine alır
Güzel kirpiğin ok edip
Nişanı düşüne alır
Hayalinden kaçan yâri
Her gece düşüne alır
Rütbe makamı tanımaz
Diz çöktürür Çar'a güzel

Gözükara:

Çekip bulutu üstüne
Yağmur, boran, kar eyliyor
Arkasından ağlar isen
Sürme gözü kör eyliyor
Yayın gerip müjgan atan
Yüreğini dar eyliyor
Tenhalarda işmar eden
Bayramlarda ar eyliyor
Vuslat hicranın içinde
Kolay-zorda ara güzel

Atmaca:

Ne buluttan nem alırsın
Ne yağmurda ıslanırsın
Ne bir aynaya bakarsın
Ne düğünde süslenirsin
Ne usunda haberin var
Ne de benle uslanırsın
Ne sineme hançer vurup
Ne sineme yaslanırsın
Yüreğinle dokununca
Sağılacak yara güzel

Gözükara:

Gün gelir ki dağ devrilir
Başa yağın karı kalmaz
Gazel olur düşer yaprak
Yeşil, kıvıl, sarı kalmaz
Zaman kocaltır bedeni
Sağlık denen varı kalmaz
Kerem gibi kim yanarsa
Hekat olur harı kalmaz
Seven sevdiği uğruna
Ölür **Gözükara** güzel

Atmaca:

O gün yakın, o gün uzak
Gelir kapıya dayanır
Şükür kapısında duran
Aşk boyasıyla boyanır
Sanki bahar gelmiş gibi
Toprağın altı uyanır
Ey **Atmaca** kaçır senden
Ne eşin, evladın tanır
Yâr derdiyle hoş olanlar
Kanatlanır yara güzel

SÖZ ARASINA

Atmaca:

Kelimeler kifayetin yitirdi
Ne sözler dolaşır söz arasına
Sosyal medya muhabbeti bitirdi
Karıştı türküler caz arasına

Gözükara:

Söze başlayanlar sözü bitirir
Niyetler gizlenir söz arasına
Basit şeyler çabuk değer yitirir
Girmez koçaklama caz arasına

Atmaca:

Dost diye sineni açsan birine
Bıçağı habersiz saplar derine
Derdinden bir parça almak yerine
Yarıp da koyarlar tuz arasına

Gözükara:

Sineni esirge, sineni sakla
Yolu-yordamını elinle yokla
Gönlün kâr dediği ziyandır akla
Karışmam yarayla tuz arasına

Atmaca:

Kim neyin kölesi, kim nefse hâkim
Kim, kimin gönlünde olacak mukim
Hastanın elinde ölüyor hekim
Riya girdi kaşla göz arasına

Gözükkara:

Her yöne eğilmem, her yöne akmam
Payım bulunmayan vadiye bakmam
Girdiğim gönülden dışarı çıkmam
Dâr kurulur kaşla göz arasına

Atmaca:

Hesabı sorulmaz divanelerin
İçtiği alevdir pervanelerin
İçi boşaltıldı kelimelerin
Kurt girdi kabukla öz arasına

Gözükkara:

Sevgi yürek işi midenin değil
Bülbül güle ait içdenin değil
Her koyun illa ki güdenin değil
Çap düşer üveyle öz arasına

Atmaca:

Kim güden, güdülen, hangisi koyun
Çakallar bekliyor başında suyun
Milletin üstüne oynanır oyun
Tilkiler karıştı kaz arasına

Gözükara:

Koyuna hoş gelir kavalın sesi
Armuda kabarıp ayı hevesi
Kim açık bıraksa gece kümesi
Dağılır vah vahlar kaz arasına

Atmaca:

Gözün göğe, gönlün toprağa bakar
Bir ceylan hayali düşünüyakar
Evsinde beklerken karşına çıkar
Yatar arpacıkla gez arasına

Gözükara:

Avcı olup evsinlerde bekledim
İşin vebalini aşka yükledim
Yaş kemale erdi sanma tekledim
Hayal girdi tetik gez arasına

Atmaca:

Ey *Atmaca*'m bulutların dağılır
Eşin dostun düğününe yığılır
Ruh uçar geriye cesedin kalır
Koyarlar toprakla bez arasına

Gözükara:

Elemin kederin gamın dağılır
Ağ bedene kara toprak sağılır
Gözükara'm ağıt konmaz yakılır
Sarılar desensiz bez arasına

BİR

Gözükkara:

Aynı kökün üzerinde yükselen
Beden de bir, yaprak da bir, dal da bir
Bin bir emek ile kovana gelen
Arı da bir, çiçek de bir, bal da bir

Atmaca:

Ol deyince olduranın yanında
Hayvan da bir, nebat da bir, kul da bir
Günü açıp solduranın yanında
Sarı da bir, yeşil de bir, al da bir

Gözükkara:

Ehl-i irfan meclisinde naz olur
Gönül insanları gayet az olur
Kelam kibarlaşsa tatlı söz olur
Damak da bir, dudak da bir, dil de bir

Atmaca:

Nefsiyle her gece çatışanlara
Sevda kervanına katışanlara
Yüreği ortadan tutuşanlara
Alev de bir, duman da bir, kül de bir

Gözükara:

Ocağın yanarsa, bacan tüterse
Bağın yeşillenir, bülbül öterse
Mevla'm hazinesin açıp gösterse
Altın da bir, gümüş de bir, pul da bir

Atmaca:

Hasret çeke çeke benzi solana
Yar deyince iki gözü dolana
Kendi bahri, yâri suna olana
Umman da bir, ırmak da bir, gölde bir

Gözükara:

Güler yüz, güzel söz gönül akçesi
Bülbülle şen olur bağı, bahçesi
Yar ile bir olur gündüz gecesi
Lale de bir, sümbül de bir, gül de bir

Atmaca:

Gülen yüzün bir kevene dönerse
Gönül kuşun bir çalıya tünense
Dışın buz tutarken için sönerse
Yağmur da bir, dolu da bir, sel de bir

Gözükara:

Kuran bozar bu âlem-i devranı
Kokar çökeleği, ekşir ayrıanı
Zarar eder dar-ı dünya hayranı
Halı da bir, hasır da bir, çul da bir

Atmaca:

Görmeyerek bir boşluğa bakana
Hilekârı tanımayan bakana
Penceresi karanlığa bakana
Perde de bir, güpür de bir, tül de bir

Gözükkara:

Mahlûku yaradan rızkını verir
Mazlumun, muhtacın halini görür
Kâinat-ı hayat dengede yürür
Sinek de bir, inek de bir, fil de bir

Atmaca:

Sinesini helal ile dağlayan
Elin, dilin, belin keme bağlayan
Nesilden nesile geçiş sağlayan
Bider de bir, topumda bir, döl de bir

Gözükkara:

Her ne diler isen Mevla'dan dile
Kibar kelimeler öğret kemiksiz dile
Kalkar **Gözükkara**'m yürür menzile
Kitap da bir, rehber de bir, yol da bir

Atmaca:

Ölüm yeter ağız tadın bozmaya
Başlar omuzunda melek yazmaya
Ey **Atmaca** eve temel kazmaya
Kazma da bir, kürek de bir, belde bir

ÖLÜM

Atmaca:

Doğdun mu ölmeye hüküm giyersin
Ekini gök iken yoldurur ölüm
Cebi yok, iliksiz gömlek giyersin
Tazenin yüzünü soldurur ölüm

Gözükara:

Kundağa gireni sarar kefene
Bedeni ortadan kaldırır ölüm
Onla nasip olur vuslat sevene
Mutlak ummanına daldırır ölüm

Atmaca:

Yaşarken bir insan tarihe geçmez
Hiç kimse kimsenin önüne geçmez
Kimi istese de eline geçmez
Kiminin yüzünü güldürür ölüm

Gözükara:

Fani gelip geçer, fani iz koymaz
Kaldığı konağa mihman göz koymaz
Bozar bağ-bahçeyi bahar-yaz koymaz
Ferman-ı ilahi bildirir ölüm

Atmaca:

Kim takabilirse nefesine yular
Gönlünü seymene aynacı salar
Ruhu uzakların seyrine dalar
Azrail'e kapı çaldırır ölüm

Gözükkara:

Söndürür ocağı duman bırakmaz
Civan ihtiyarlar, zaman bırakmaz
Batırır gemiyi liman bırakmaz
Esen sazağında yeldirir ölüm

Atmaca:

Benlik putun yerden yere çalana
Yolda olan ya da yolda kalana
Göçenlere bakıp ibret alana
Gerçek hakikati buldurur ölüm

Gözükkara:

Alır tahtı tacı, yıkar otağı
Yayı gergin, ok doludur sadağı
Feryat figan ile sunup bardağı
Akan gözyaşınla doldurur ölüm

Atmaca:

Toprakları tandırında evirir
Takla atar, dalgaları devirir
Kıyıları ilk haline çevirir
Tusinami olur saldırır ölüm

Gözükara:

Çeker meydanına boyun eğdirir
Melek kanadını cana değdirir
Dünyalık ne varsa onu soydurur
Tutar musalladan kaldırır ölüm

Atmaca:

Ne bir yaya ne de atlı bırakır
Sandal, tekne, ne de yatlı bırakır
İnsanı kemikli, etli bırakır
Ruhları göklere kaldırır ölüm

Gözükara:

Yazar iki melek dediklerini
Etinden ayırır kemiklerini
Yanına alarak ettiklerini
Rükûsuz namazı kıldırır ölüm

Atmaca:

Her insan toprağa dikilmiş darı
Yaşarken sayamaz zararı kârı
Elbet bekleyecek beden baharı
Ölmeden de önce öldürür ölüm

Gözükara:

Yorsan da nafiye sen seni boşa
Yazdırır adını dikili taş
Koyar amelinle seni baş başa
Adını kütükten sildirir ölüm

Atmaca:

Açıkgöz kör olur ama gözlenir
Ey **Atmaca** korku nasıl gizlenir
Sular kaynatılır, dağlar düzlenir
Sur öter, vadesin doldurur ölüm

Gözükkara:

Sen varmadan önce ayrılır yerin
Toprağı açarlar koyarlar, serin
Gözükkara'm biter gamın, kederin
Olmaz işlerini öldürür ölüm

LEB (DUDAK) DEĞMEZ³

Gözükara:

İnsan dilaltında, gizlenir sözde
Dudaktan dökülen söze dikkat et
Yanan gönüllerden harlanır köz de
Kor uykusuz kalır, köze dikkat et

Atmaca:

Kulağından giren ağzından çıkan
Acı, tatlı, ekşi söze dikkat et
Ayağını değil döşünü yakan
Kül uykuya dalar, köze dikkat et

Gözükara:

Ne dostu yarala, ne incit taşı
Çıkar lügatinden külü ataşı
Keşişin kızını gönlünde taşı
Çölde yürüdüğü ize dikkat et

³ Farsçada "leb", "**dudak**" demektir. Bu sanata "lebdeğmez" denilmesinin nedeni, içinde dudak ünsüzleri olan "b, p, f, m, v" ünsüzleri bulunmayan şiirlerin yazılmasıdır. Halk şairleri, yani ozanlar bu şiirleri doğaçlama olarak / daha önceden hazırlıkları bulunmadan söyleme yarışması yaparlar. Yaparken iki dudağının arasına iğne koyarlar. Dudak ünsüzlerinden birini söyledikleri zaman, bu iğne dudağına batacaktır. Halk edebiyatımızda seçkin bir yere sahip bu güzel atışma türünün yaşatılması adına, bizde lebdeğmez atışması yaptık.

Atmaca:

Âşık isen uzaklara dalarsın
Turnaları yâre elçi salarsın
Sakla sözü, yoksa köle olursun
Diline kilitle, gize dikkat et

Gözükara:

Akla ziyan nice işler dönerken
Su göğşe çekilir göçek yanarken
En yakın dostların dahi kınarken
Seni gözetleyen göze dikkat et

Atmaca:

Gül hasreti çeken dikenî geçer
Hayatın üstünden yaz gelir geçer
Dışın diri dursa içerin geçer
Döker dallarını güze dikkat et

Gözükara:

Güle el uzatsan dikene değer
Âşık Leyla için ne çekse değer
Her nar **Gözükara** dalını eğer
Salar elden ele, naza dikkat et

Atmaca:

Kırgı* kartallardan enginde uçar
Halden anlayana gönlünü açar
Sözü Alesger'den Şenlik'den içer
Elinden alırlar saza dikkat et

* Atmaca mahlasıyla atışan Tayyib Bey'in "m" harfini kullanmamak için Azeri Türkçesinde Atmaca, Şahin, Doğan türünde küçük yırtıcı kuş manasına gelen "**KIRGI**"yı tercih etmesi lebbeğmezin getirdiği mecburiyetin neticesidir.

KARAKOÇ

-Ustayı rahmet ve hürmetle anıyoruz-

Gözükara:

Bin dokuz yüz otuz iki yılında
Elbistan Cela'de açanı söyle
Karac'oğlan Dadaloğlu yolunda
Hecenin cılgasın açanı söyle

Atmaca:

Selam verdi bu dünyaya Cela'dan
Salavan'da çiçek açan Karakoç
Kurtulmadı gitti başı beladan
Hâkimlere dava açan Karakoç

Gözükara:

Köroğlu'na selam saldı name de
Boyun büküp el açmadı namerde
Can atar, can adar mert oğlu merde
Zalime ağzını açanı söyle

Atmaca:

Şiirin hasını heceyle ördü
Ağanın, paşanın defterin dürdü
Sözleri seçerek namluya sürdü
Gözün yumup, ağzın açan Karakoç

Gözükkara:

Dediğini deme gereği vardı
Sözün de bükölmez direği vardı
Gövdesinden büyük yüreği vardı
Gönlünü millete açanı söyle

Atmaca:

Köyden yazdı, şehirleri salladı
Serdengeçti altmış bini solladı
Hasan'a küsene mektup yolladı
Milletin gözünü açan Karakoç

Gözükkara:

Ne usandı, ne yılgınlık gösterdi
Hakkı neyse hakkı kadar isterdi
Derken, ha Hasan'a ha sana derdi
Eğriden doğruyu seçeni söyle

Atmaca:

Nefsinin peşine düşüp gezmedi
Para verdi, para ile yazmadı
Şöhreti, makamı gördü azmadı
İnsanı insandan seçen Karakoç

Gözükkara:

Karşı durdu küfür denen illete
Göğsün gerdi iflah kesen zillete
Yan göz ile kim baktıysa millete
Yüzüne tükürüp geçeni söyle

Atmaca:

Hasan'a yazdığı mektuplar vardı
Her sözün manası maksadı vardı
Lambada titreyen sevdası vardı
Mihriban'dan öte geçen Karakoç

Gözükara:

Mihriban taçlandı aşkın tahtında
Kavuşmaya ruhsat yoktu bahtında
Buna rağmen sadık kaldı ahtında
Gönül duvarları uçanı söyle

Atmaca:

Taşıyana kızdı, san için adı
Ülker'e baktıkça içi kanadı
Döndükçe gevredi ince kanadı
Alev etrafında uçan Karakoç

Gözükara:

İki bin on iki, Haziran yedi
O güne dek yalan dünya eyledi
Hüzzamlı şarkıyı ölüm söyledi
Vakti geldiğinde göçeni söyle

Atmaca:

Sabah doğan güneş akşama batar
Seven sevdiğinin yasını tutar
Arvasi Hoca'nın yanında yatar
Yalancı dünyadan göçen Karakoç

Gözükkara:

Yağmur aldı, tolu aldı, yel aldı
Sümbül aldı, çiçek aldı, gül aldı
Gözükkara'm yaşar iken el aldı
Su'yu testereyle biçeni söyle

Atmaca:

Göğümüzü karabulut kapladı
İçimize ince sızı sapladı
Atmaca uçarken yağmur topladı
Gönlümüzü ekip biçen Karakoç

KAHRİYE

Atmaca:

Ey Cabbar, ey Kahhar, ey Cami olan
Dirliği, düzeni bozanı kahret
Muktedir, Muntekim, el Mani olan
Ölmeden kuyumuz kazanı kahret

Gözü kara:

Mazlumu bırakıp zalim safında
Yer alıp saz çalan ozanı kahret
Sahil-i selamet vardır affında
Emrine aykırı düzeni kahret

Atmaca:

Cüzdanı dolular gönülden pakıl
Korkarım karaya vuracak akıl
Sel gider, geriye bırakır çakıl
Yalanı yanlış yazanı kahret

Gözü kara:

Yüzüm olmasa da kapına geldim
Gâhî ağlasam da gâhî de güldüm
Senin tarifinle kendimi bildim
Ahdiinde durmayıp bozanı kahret

Atmaca:

Kem söz hançer gibi işler derine
Çamur atıyorlar sözün erine
Ağzını açınca nefsi yerine
Kalkıp başkasına kızanı kahret

Gözükkara:

Eûzu-Besmele her işin başı
Halil'ine serin ettin ataşı
Mü'mini biliriz mü'min gardaşı
İftira atarak üzeni kahret

Atmaca:

Kim insan, kim şeytan bilinmez oldu
Bahanesiz kapı çalınmaz oldu
Erdem karaborsa, bulunmaz oldu
Millete hizmetten bezeni kahret

Gözükkara:

Âşık olan maşukuna dil döker
Gül ağacı gül açtıkça gül döker
Meyve verse meyvesini yel döker
Vakitsiz gelecek hazanı kahret

Atmaca:

Yamuklar-yumuklar doğruluk satar
Bal tutan parmağı yalayıp yutar
Kamunun hakkını malına katar
Nefsine düşkün, azanı kahret

Gözükara:

Böyle bal tutanın kopsun parmağı
Başını kaşırken çıksın tırnağı
Başı yere gelsin, kaysın ayağı
Kamunun malına sızanı kahret

Atmaca:

Baktığın değil de duyduğun gören
Elin kapısına kulağın veren
Köçekle, böceklerle mahreme giren
Çıkını ortaya çözeni kahret

Gözükara:

Sarıldık ipine ahir zamanda
O'na ait yer, gök, bütün mekân da
Beş İslam'da bildik, altı imanda
Bunları reddeden izanı kahret

Atmaca:

Atmaca her insan değmez takmaya
Gözün koru namahreme bakmaya
Karanlık basınca ocak yakmaya
Fitne ateşiyle gezeni kahret

Gözükara:

Ümmet-i İslam'ı düşürme dara
Diler isen dinler kanayan yara
Çıkar içimizden bir **Gözükara**
Kimi kimsesizi ezeni kahret

SEVENİN NEFRETE OLMAZ ZAMANI

Gözükara:

Köyüm Eldelek’dir, ilçem Elbistan
Ulu Nurhak dağın karı eksilmez
Seven sevdiğine olurken kurban
Neden bülbüllerin varı eksilmez

Atmaca:

Afşin’de Topaktaş köyünden çıktım
İçimde hasretin koru eksilmez
Ördekli çayından Ceyhan’a aktım
Yüreğimin ah-u zârı eksilmez

Gözükara:

Âşık olan düşer maşuk peşine
Hikâye bu, rastlanılmaz eşine
Akıl yetmez gönül güden işine
Başına dökülen darı eksilmez

Atmaca:

Maşuk kaçır düşer âşık peşine
Hayalinden uçar konar düşüne
Oturur bin ince sızı döşüne
Tutuşur ocağı, harı eksilmez

Gözükara:

Sevgi iki hece, besler imanı
Sevenin nefrete olmaz zamanı
Kavrulur yüreği çıkmaz dumanı
Yanar dört bir yanı, seri eksilmez

Atmaca:

Dost diye her sine tutup sarılmaz
Sebep yoksa ol menzile varılmaz
Sevdası peşinde koşan yorulmaz
Dursa da alnını teri eksilmez

Gözükara:

Seher yeli ile dostluk kurulur
Nice avcı bir ceylana vurulur
Sanma âşık temaşadan yorulur
Bahçenin bakmakla narı eksilmez

Atmaca:

Âşık gider döker gamını dağa
Akli uysa gönlü uymaz bu çağa
Bağban olan bakar bahçeye, bağa
Düşen birkaç taşla barı eksilmez

Gözükara:

Aşk “ayın şın kaf”tan mevcut tek hece
Düşene bir olur gündüz ve gece
Kerem’i kül eden Aslı bilmece,
Şirin bir muamma soru eksilmez

Atmaca:

Üç harfin içinde dünya gizlenir
Yanında olsa da yine özlenir
Ölüm yoksa yârin yolu gözlenir
Söz verince sözün eri eksilmez

Gözükara:

Vefa da esastır ahde sadakat
Ahd-i fermanını sarar kırk bir kat
İlk bakışta deli sanılır, fakat
Ondan-bunun edep, arı eksilmez

Atmaca:

Varıp hal bilmeze açmaz halını
Eser garbi yeli бүker dalını
Gece gündüz yağmalatır balını
Artar kovanında arı eksilmez

Gözükara:

Durduk yere ben sinemi dağlamam
Gönül bohçasını çözüp bağlamam
Söyle **Gözükara** nasıl ağlamam
Âşıkların gam efkârı eksilmez

Atmaca:

Atmaca dünyayı sinenden çıkar
Seven sevdiğinden beklemez çıkar
Gözünü kapatsan karşına çıkar
Gönül dağlarında meri eksilmez

BELLİSİZ

Atmaca:

Silah kim de, kim tetiğe basıyor
Vurulan bellisiz, vuran bellisiz
Can canana dâri kurup asıyor
Sorulan bellisiz, soran bellisiz

Gözükara:

Silah güçlülerin ikna aleti
Vurulan bellidir, vuran bellidir
Ortada Mecnun'un ruhi haleti
Sorulan bellidir, soran bellidir

Atmaca:

Yiyen gitti, ortalıkta bulaşık
Fırtınaya sebep olur bir kaşık
Herkesin kafası karmakarışık
Yorulan bellisiz, yoran bellisiz

Gözükara:

Gamzesi tuzaktır, zülfü dolaşık
Vakitsiz hazana gönül alışık
Halinden şikâyet edemez âşık
Yorulan bellidir, yoran bellidir

Atmaca:

Kim kimin yakını, kim kime uzak
Herkes birbirine örüyor kazak
Kim kimi avlıyor, kim kime tuzak
Görülen bellisiz, gören bellisiz

Gözükara:

Yakını, uzağı eylemem merak
Güle hizmet eder dikenle yaprak
Kimseyi aç koymaz ekilen toprak
Görülen bellidir, gören bellidir

Atmaca:

Mesele toprakla, tapanla değil
Kazancın, kaybın, çabanla değil
Ahalinin derdi çobanla değil
Sürülen bellisiz, süren bellisiz

Gözükara:

Kaderin cilvesi yorar insanı
İkbalin kaygısı sarar insanı
Nefis elden ele sürer insanı
Sürülen bellidir, süren bellidir

Atmaca:

Herkesin hesabı nefsine yarar
Kim kimi bahane bulmadan arar
Fırlatılan taşlar başları yarar
Yarılan bellisiz, yaran bellisiz

Gözükara:

Zalim felek ile sanma baş olur
Bundan sevenlerin gözü yaş olur
Akıbetin bir dikili taş olur
Yarılan bellidir, yaran bellidir

Atmaca:

Öğütür zamanı felek çarkında
Yürütür suyunu gözün arkında
Yaş kemale erer ömrün kırkında
Durulan bellisiz, duran bellisiz

Gözükara:

Dünya meşakkati senle dolanır
Kandan yaş karışır, gözün sulanır
Umman dalgalanır, ırmak bulanır
Durulan bellidir, duran bellidir

Atmaca:

İçime akıyor gözümün yaşı
Şeytana tahsisli her köşe başı
Kattılar pirince, bulgura taşı
Kırılan bellisiz, kıran bellisiz

Gözükara:

Merhametten akar gözünün yaşı
Gayb'a iman etmek takva'nın başı
Elest'te kaybetti melun savaşı
Kırılan bellidir, kıran bellidir

Atmaca:

Kış gelir, hasret kor yeşil yaprağa
Atmaca sarılır beyaz bayrağa
Bağrını açıp da kara toprağa
Sarılan bellisiz, saran bellisiz

Gözükara:

Eser mimarını anlatır bize
Ölümün hükmünde yer yoktur söze
Dolar **Gözükara**'m topraklar göze
Sarılan bellidir, saran bellidir

BAKAR DA GİDER

Gözükara:

Emri ilahiyle düşen cihana
Damlayken ırmakta akar da gider
Yolunun üstünde uğrar bir hana
Ne var, ne yok diye bakar da gider

Atmaca:

Ruhuna üflenen damladan doğar
Bir ulu ırmakta akar da gider
Gönlünün göğünde bulutu sağlar
Dünyaya yan gözle bakar da gider

Gözükara:

Cevr-i cefasına düşen dayanır
Baştan ayağa dek gama boyanır
Her gün farklı meşakkatle uyanır
Canını dişine takar da gider

Atmaca:

Cefanın sefası sürülmez burda
Dokunmaz gamkeşe tipi de, kar da
Börtü böcek uyananda baharda
Açar lale sümbül, kokar da gider

Gözükara:

Tipi olur, boran olur, kar olur
Edep olur, hayâ olur, ar olur
Beden eskidi mi cana dar olur
Vakti tamam olan kalkar da gider

Atmaca:

Verdiğimiz sözün boşaldı içi
Yetmedi, zamana yükledik suçu
Nefis bir köprüde inatçı keçi
Korkağı peşine takar da gider

Gözükara:

Mutlak kabir ehli bir zaman sağdı
Yolları bağlayan sanma ki dağdı
Başa taç ettiği ayağa bağdı
Yaptığı binayı yıkar da gide

Atmaca:

Menzile yürüyen dağları aşar
Aştığı engele kendi de şaşar
Her doğan ölümlü birkaç gün yaşar
Dünyada ettiğin çeker de gider

Gözükara:

Âdem olan âlem ile tartılır
Gaye-yi imtihan burda tutulur
Rahman'a aczini sunan kurtulur
Tayini berzaha çıkar da gider

Atmaca:

Kul olanlar elbet çıkar tartıya
Gül suyu dökerler beyaz örtüye
Burda düşkün olan pula, pırtıya
Dünyada ateşin yakar da gider

Gözükara:

Buradan yürünür dar-ı bekaya
Bir olur orada atlı ve yaya
Gönül veren İsmail'ce davaya
Hayır-hasenatı eker de gider

Atmaca:

Sevdasını kul olandan gizleyen
Bağlasan da durmaz yâri özleyen
Düşte haber salıp, yolun gözleyen
Ne var, ne yok saçar, döker de gider

Gözükara:

Gitmenin telaşı doğumla başlar
Seğirir gözüne firkatli yaşlar
Şahit **Gözükara** topraklar, taşlar
Canı bedeninden söker de gider

Atmaca:

Sevinirsin aradığın bulunca
Korkarsın saatin zili çalınca
Ecel oku saplanınca kulunca
Atmaca kanadın büker de gider

YARAMAZ OLUR

Atmaca:

İnsanın insana işi düşende
İşe yarayanlar yaramaz olur
Herkes çıkarının koşar peşinde
Menfaat biterse aramaz olur

Gözükkara:

İnsanın başına bir iş gelince
Yâri yârenini soramaz olur
Ağız tadı kaçıp nahoş gelince
Saç sakal karışır, taramaz olur

Atmaca:

Dil ucuyla sorar halini soran
Zor günde seçilir yâr ile yâran
Yaslanır gönlüne tipiyle boran
Gözünün önünü göremez olur

Gözükkara:

Gördüğünden geri kalsa bir kişi
Tansiyon yükselir, düşmez ateşi
Ağyâre dönüşür nazlı evdeşi
El-ele sırt-sırt veremez olur

Atmaca:

Kim sözü öteye beriye taşır
Kardeşi etini cebinde taşır
Sözlerin hamını pazara taşır
Gönlünü toprağa seremez olur

Gözükara:

Çökse ihtiyarlık tutmaz dizleri
Yolağını görmez kan-yaş gözleri
Boğazında düğüm olur sözleri
Dişi çürük, kozu kıramaz olur

Atmaca:

Hayalin kursa da olmaz özleri
Maziye baktıkça dolar gözleri
“Öte git” diyenin batar sözleri
Çoluk-çocuk gibi yaramaz olur

Gözükara:

Tekeri ters dönüp işi bozulsa
Etrafında dostu kalmaz nasılsa
Ağlayanı olmaz kendi asılsa
Kaçan fırsatlara eremez olur

Atmaca:

Benzi solar, saç sakalı ağarır
Sinirlenir, sağa sola bağırır
Düşlerine dört mevsimi çağırır
Bahar dallarına yürümez olur

Gözükkara:

Kader, mukadderat sevip sevilmeK
Örölür sabırla aşk ilmek ilmek
Yüreğın yanarken kolay mı gülmek
Dışardan içeri giremez olur

Atmaca:

Delikanlar durularak akarken
Aynalarda suretine bakarken
Aşkın kitabını yazıp okurken
Yeniden hayaller kuramaz olur

Gözükkara:

Her seven de sevdiğini alamaz
Aldığında muhabbeti bulamaz
Gül solarsa bülbül bağda kalamaz
Bağban güllerini deremez olur

Atmaca:

Felek çemberinde zaman çevirir
Günü aya, ayı yıla devirir
Atmaca kanadı kapanıverir
Mızrabı tellere vuramaz olur

Gözükkara:

Bir güzeli bir çirkine vermesin
Sildirmesin ağ gelinin sürmesin
Gözükkara'm keskin acı görmesin
Yağmalanan kervan yürümez olur

SEÇİM MEYDAN

Gözükara:

Yine bu seçimde liderler coştı
Çoğu dolu diyor boşa Atmaca
Seçmenler meydandan dışarı taşıtı
Ne dese gidiyor hoşşa Atmaca

Atmaca:

Kispeti giyerler, peşrev çekerler
Ahali meydana boşuna gelmez
Minderden kaçanı geri çekerler
Kaçak güreşenin hoşuna gelmez

Gözükara:

Kabaran öfkeler sözlere yansır
Çekilen el ense bizlere yansır
Hizmetler afişli bezlere yansır
Kirpiyi benzetti kuşa Atmaca

Atmaca:

Gezer durur ortalıkta sazanlar
Sağa sola gürleyerek kızanlar
Birbirinin kuyusunu kazanlar
Koçu koyup devekuşuna gelmez

Gözükkara:

Fazla konuřtukça fazla gaf eder
Ağza yakışmayan kaba laf eder
Haini, katili bunlar affeder
Ne dersin sen böyle işe Atmaca

Atmaca:

Hain kim, katil kim, vuran bellisiz
Kim yürür, kim koşar, duran bellisiz
Düşen kim, kalkan kim, saran bellisiz
Sözlerin doğrusu işine gelmez

Gözükkara:

Köroğlu'ndan devir aldık Bolu'yu
Kır atlara serbest ettik koruyu
Beğenmezse cevaplamaz soruyu
Dudak diyor karakařa Atmaca

Atmaca:

Okçuların oku geçmez Fıratı
Arı soktu, felç eyledi kır atı
Kurt kaptırdı güvercine beratı
Toplananlar karakařına gelmez

Gözükkara:

Ölçünün, tartının topuzu kaçtı
Cin şişeden çıktı, ağzını açtı
Fitnenin kazanı kaynayıp taştı
Yalan bulařıyor düře Atmaca

Atmaca:

Fitne cini yer dar diye tepikler
Yüze astar arar, kaşı çekikler
Tilkiler kümese atama bekler
Hayalini kurar düşüne gelmez

Gözükara:

Katar yoldan çıkar, kervan dağılır
Kösler çalınarak ferman dağılır
Boş-beleş keseden nişan dağılır
İnşallah taş yağmaz başa Atmaca

Atmaca:

Kim kimi kızartır, kim kimi haşlar
Herkes birbirini meydanda taşlar
Havada kuş gibi dolaşan taşlar
Gönlüne çarpınca başına gelmez

Gözükara:

Balta kesmez, çivi geçmez, kütük var
Birçok ağza uyar dilli düdük var
Şakşakçı var, fırsatçı var, zübük var
Dönen savuşuyor köşe Atmaca

Atmaca:

Ahali körcahl, kendisi bilen
Danalıktan çıkan çuvalı delen
Camiye, sokağa, kahveye gelen
Buluşmaya gönül köşene gelmez

Gözükkara:

Az etmedik bu millete, çok ettik
Kavramları yonta yonta yok ettik
Yoğun bakımdayız, bunu fark ettik
Bağlı yaşıyoruz fişe Atmaca

Atmaca:

Bir birine geçti sap ile saman
Bir arada durmaz küfürle iman
İnsanın saati dolduğu zaman
Lamba söner, ceryan fişine gelmez

Gözükkara:

Her seçim meydan da nutuk atılır
A ya küsen gider B ye katılır
Gözükkara'm şairlerle tartılır
Yaslanır bir sadık döşe Atmaca

Atmaca:

Mindere çıkanlar önce tartılır
Sırtı yere gelir, kispet yırtılır
Atmaca kavi dost zorda tutulur
Aradığın zaman düşüne gelmez

GELMEZ-GELİR

Atmaca:

Çalıp çırpın, götürenden usandık
Öksüzün yüzünü güldüren gelmez
Sırtana bakıp gülüyor sandık
Ölmeden ölümü öldüren gelmez

Gözükara:

Eyle mücadele, hemen usanma
Ağlatan giderse, güldüren gelir
Bu necip milleti sahipsiz sanma
Hıyanet edenı öldüren gelir

Atmaca:

Belli değil cananımız, canımız
Düşmez aklımıza tatlı anımız
Törpülenir durur insan yanımız
Gidenin yerini dolduran gelmez

Gözükara:

Vatana adanmış canan, canımız
Yurt yapar toprağı düşen kanımız
Husumet beslerse dört bir yanımız
Korkma, bir denize dolduran gelir

Atmaca:

Nam için meydana çıkan ortada
Hafif olan ağır gelir tartıda
Sağ selamet atlatırız Mart'ı da
Dönüp de nefsine saldıran gelmez

Gözükkara:

Hak eden almalı namı nişanı
Her terazi tartmaz inci mercanı
Adak eylemişse canana canı
Nadan tarafından saldıran gelir

Atmaca:

Söz inci mercandır, doğru söyle sen
Alkışçın bol olur eğri söyleyen
Gönül sofrasına davet eylesen
Şişeyi, bardağı kaldıran gelmez

Gözükkara:

Cinsini cinsiyle toplayıp böldür
Bülbülü başında bekleten güldür
Seher rüzgârına meramın bildir
Başa yağın karı kaldıran gelir

Atmaca:

Bülbül kim, gül nasıl alır rengini
Kim yitirir, arar bulur dengini
Meydanda yapacak sözle cengini
Kanadın ateşe daldıran gelmez

Gözükara:

Bülbül âşık, gülde maşuk dengidir
Gülün rengi kor alevin rengidir
Gâh ilahi, gâh mecazi cengidir
Tasını ummana daldıran gelir

Atmaca:

Sevda nasıl bir şey, kim anlar bunu
Yazılmaz yeniden aşkın kanunu
Kim bilir ne oldu Ferhat'ın sonu
Külünkle başını deldiren gelmez

Gözükara:

Sevda muhabbettir, sevda hitaptır
Aşk Beli kaynaklı kutlu kitaptır
Ruhların giydiği beden topraktır
Gönüle dağları deldiren gelir

Atmaca:

Toprak sana, ten toprağa gülmezsen
Ezeli ebedi yârin bilmezsen
Veysel gibi kokusunu almazsan
Namazın dosdoğru kıldırın gelmez

Gözükara:

Sen gülsen de dâr-ı dünya güldürmez
Sana tuzak kurar, sana bildirmez
Bülbül feryat eder gülü aldırılmaz
Gün döner, dalını kırdırın gelir

MIZRAP SENİ BEKLER TEL SENİ BEKLER

Gözükara:

Boş beleş işlerle gönül eyleme
Yolcu seni bekler, yol seni bekler
Sırrın varsa bir tek kula söyleme
Dudak seni bekler, dil seni bekler

Atmaca:

Gönül azığını bağla beline
Yolcu seni bekler, yol seni bekler
Dokun da göreyim sazın teline
Dudak seni bekler, dil seni bekler

Gözükara:

Gaflete dalarsan âmân eksilmez
Ömür tükenirken zaman eksilmez
Dağların başından duman eksilmez
Yağmur seni bekler, sel seni bekler

Atmaca:

Gaflet uykusundan uyandım geldim
Sevdanın rengine boyandım geldim
Bunca yıl hasrete dayandım geldim
Mızrap seni bekler, tel seni bekler

Gözükara:

Kuşlar ses vererek sesin duyurur
Herkesin yavrusu kendince uyur
Davete icabet sünnet buyurur
Meyve seni bekler, dal seni bekler

Atmaca:

Bildin mi kuşların dilin bileni
Zümrüt tacı tahtı koyup geleni
Arı kanadına toplar poleni
Petek seni bekler, bal seni bekler

Gözükara:

O Süleyman bozmamıştır ahtını
Belkıs terk eyledi zümrüt tahtını
Layık olanların açar bahtını
Hasır seni bekler, çul seni bekler

Atmaca:

Süleyman bilirdi Hüdhüd dilini
Belkıs şükredince oldu gelini
Gözün yumup açar isen elini
Bülbül seni bekler, gül seni bekler

Gözükara:

Olunmuşsa mutlu, mesut yuvada
Haklı çıkılmıştır mutlak davada
Çalımlı avcılar gezmez ovada
Aslan seni bekler, fil seni bekler

Atmaca:

Hasreti sinende ateş bilirsin
Yâri gurbet elde koyup gelirsin
İster misin yol gözleyen delirsin
Mektup seni bekler, pul seni bekler

Gözükara:

Gurbet dedikleri hasret dağıdır
Gönül dedikleri sevgi bağıdır
Ölüm dedikleri hane dağıtır
Kefen seni bekler, sal seni bekler

Atmaca:

Gel yaslan da görek hasret dağına
Nere gitsen bulut düşer ağına
Yağmur umsan dolu yağar bağına
Sahra seni bekler, çöl seni bekler

Gözükara:

Kara kazan her kapıya kurulur
Baykuş tüner eve kilit vurulur
Kabir denen bir menzile varılır
Yürü seni bekler, kal seni bekler

Atmaca:

Çocukların boyunları bükülür
Evdeşinin yağmurları dökülür
Parmaklar ucunda hayat sökülür
Veda seni bekler, gel seni bekler

Gözükara:

Mecburi konanlar mecburi göçer
Ölüm bir badedir her nefis içer
Seven **Gözükara** canından geçer
Darlık seni bekler, bol seni bekler

Atmaca:

Dünya tarla, biz topladık yemliği
Kırıldı dağıldı ömür çömleği
Atmaca giyince beyaz gömleği
Kürek seni bekler, bel seni bekler

GÖRMEZ-GÖRÜR

Atmaca:

Bülbül yüreğini güle serince
Ayağına batan dikenî görmez
Sinesini rüzgârlara gerince
Parmağından güle akanı görmez

Gözükara:

Gönül veren seher vakti uyur mu?
Açan gül içinde dikenî görür
Seven başa gelenleri sayar mı?
O kendi gözünden akanı görür

Atmaca:

Hayale geleni düşte ararken
Seher yeli saçlarını tararken
Gam bulutu etrafını sararken
Kalbinde boynunu bükeni görmez

Gözükara:

Hayal edip düş görürse divana
Hangi yüzle çıkar söyle divana
Ser ile aynıdır sırrı civana
Her âşık dudağı bükeni görür

Atmaca:

Divanenin işi olmaz divanda
Sevgiliye ceviz döver havanda
Gece yıldızları sayar tavanda
Yüreği tutuşur yakarı görmez

Gözükara:

İsmi okunmayan divana gelmez
Sevgili yağlıyla yavana gelmez
Akla gelen yıldız tavana gelmez
Asuman da çıra yakarı görür

Atmaca:

Sevdanın akılla arası olmaz
Sevginin gönülde darası olmaz
Mecnun olmayanın yarası olmaz
Alçaktan yüksekten bakarı görmez

Gözükara:

Gönül kalpte, akıl başta bulunur
İnci, mercan, yakut taşta bulunur
Yaralı ceylanda, kuşta bulunur
Eyüp yarasına bakarı görür

Atmaca:

Melül mahzun etrafına bakınan
Yarasına şükretmeyip yakınan
Kanağını ateşlerden sakınan
Kozanın içinden çıkarı görmez

Gözükara:

Arifin gezdiği irfan sarayı
Nişan bilir dosttan gelen yarayı
İma ile anlatayım burayı
Ateşten sağ salım çıkanı görür

Atmaca:

Mancınıktan düşer cennet bağına
Karinca su taşır ateş dağına
Nemrut toru toplar bakar ağına
Halil'i ateşten çekenı görmez

Gözükara:

Felekleri bizim için döndürür
Melek sayfa sayfa kitap indirir
Aşkına düşürür yakıp yandırır
Uğrunda çileyi çekenı görür

Atmaca:

Çiğ süt emen insanoğlu azıtır
Şükrü eda etmeyenler tozudur
Hevasını yüreğine kazıtır
Saçlarına yıldız takanı görmez

Gözükara:

Su-i misal emsal teşkil etmiyor
Herkes delisini boşa gütmüyor
Ateş düşmeyince duman tütmüyor
Bakan layığı, takanı görür

Atmaca:

Yalan dünya yedi iklim, beş kıta
Deli yapmaz, Veli az yapar hata
Atmaca konunca tahtadan ata
Ardından gözyaşı dökeni görmez

Gözükkara:

Hakkından gelmişsen tul-i emelin
Bohçanda var demek salih amelin
Bilir **Gözükkara**'m balçık temelin
Üstüne toprağı dökeni görmez

BEKLEME-BEKLERİM

Gözükara:

Üç kıtaya hükmü geçen sultanlar
Tarihe karıştı, ferman bekleme
Veremden sıtmadan şimdi kim anlar
Lokman hekim öldü, derman bekleme

Atmaca:

Yeniden geçecek hükmüm zamana
Kendimi kuşandım, ferman beklerim
Hak rızasın güden düşmez âmâna
Derdime derdimden derman beklerim

Gözükara:

Kar kalkınca çimen çiçek süslenen
Yerde böcek, dalda kuşlar seslenen
Boz buluttan yağmur yağıp ıslanan
Dağlar şimdi çıplak, orman bekleme

Atmaca:

Başiboşlar gitti, dolu kalmadı
Hav itinden bir av iti olmadı
Kümeşe dar kurdum, tilki kalmadı
Aslan avlamaya orman beklerim

Gözükkara:

Nerde ne yaşanır olmaz haberin
Bilsen artacaktır gamın kederin
Vurulan hançerler tahminden derin
Düşman dediğinden vicdan bekleme

Atmaca:

Hançerin yarası işler derine
Sözü tarif etmem sözün erine
Gözyaşı dökerim vefa yerine
Allah'tan korkandan vicdan beklerim

Gözükkara:

Emin bildiğimiz yollar tutuldu
Hakkı zikreleyen diller tutuldu
Köprüler bağlandı sallar tutuldu
Bunca zulümkkâr'dan ihsan bekleme

Atmaca:

Kötülük yapanın yanına kalmaz
Verdiğin unutan hatırlar almaz
Ham sözün safisi darası olmaz
Erdemli olandan ihsan beklerim

Gözükkara:

Kargalar zapt etti bahçeyi, bağı
Ferhat tanıyamaz deldiği dağı
Hikâye sanılır Mecnun'un çağı
Kerem'den, Aslı'dan duman bekleme

Atmaca:

Ferhat'ın görevi delmekti dağı
Ölmeden terk etmez bülbüller bağı
Her sevda yazılmış kitap yaprağı
Külden dal tutuşur, duman beklerim

Gözükara:

Köprünün altından çok sular aktı
Kader, mukadderat olanlar haktı
Bir türlü gelmiyor muhabbet vakti
Hoşgörüyü sevgi noksan, bekleme

Atmaca:

Namert kapısını şükür çalmadım
Nefsim için dostu zora salmadım
Yetmeye çalıştım, tamam olmadım
Boynumu bükerim, noksan beklerim

Gözükara:

Beklenmez de deli gönül beklenmez
Daha fazla gam kasavet yüklenmez
İki yanlış bir doğruya eklenmez
Yel çalan ekinden harman bekleme

Atmaca:

İnsan olan gam dağına yaslanır
Hüzün ekip çile ile beslenir
Gözün yumar, Yaradana seslenir
Verdiği kadarla harman beklerim

Gözükara:

Kuvveti, kudreti Türk'e tercüman
Koca Yusuf gibi nerde pehlivan
Gözükara'm şaşkın Afşin Elbistan
Kanser yaygınlaştı, bostan bekleme

Atmaca:

Çoğaldı serçeye **Atmaca** diyen
Sen kazan getir de bulunur yiyen
Ne peşrev çeken var, ne kispet giyen
Meydan yok minder yok, bostan beklerim

ANLARSIN

Atmaca:

Üç beş yılda bilmezsin yaran ile yaranı
Üzerinden seneler geçtiğinde anlarsın
Dil açarsa yarayı kabuk tutmaz yaranı
Sustukça çiçeklenip açtığında anlarsın

Gözükara:

Güneş batar, ay doğar, su akar yatağında
Hüznünü yudum yudum içtiğinde anlarsın
Anılar halay çeker, hasret gönül dağında
Saçlarına ilk karı düştüğünde anlarsın

Atmaca:

Okunmayıp saklanan hatıralar silinir
Toprakların kıraçsa sema nasıl delinir
Kim var, kim yok yanında, yeri nasıl bilinir
Avucunu göklere açtığında anlarsın

Gözükara:

Zaman geçer üstünden, dört bir yanın göl olur
Sevgiliden geride kurumuş bir gül olur
Ayak yalın, baş kambak, beden kuru dal olur
Ateş almış bohçanı saçtığında anlarsın

Atmaca:

Aramadı yitiren, bulan yalan dengini
Kim tarife yanaşır yalnızlığın rengini
Alçak yere konmayan gönlü senden engini
Gün dağların ardını aştığında anlarsın

Gözükkara:

Bulutlar öbek öbek asumanda taşınır
Su hayatın kendisi, susuz nasıl yaşanır
Aşk asil bir duygudur, hürmet ile kuşanır
El ayağın dolaşp şaştığında anlarsın

Atmaca:

Dil yarası kapanmaz konuştuğca kaşınır
Sözü yersiz söylersen kelimeler aşınır
Hayat denen mühlette acı tatlı yaşanır
Hal bilmezsin halini düştüğünde anlarsın

Gözükkara:

Eşref-i mahlûkatı suç mu sayıp sevdiğin
Sana meyil indirmez ilgi duyup sevdiğin
Ne kadar vefasızmış canın koyup sevdiğin
Gönlünün duvarları uçtuğunda anlarsın

Atmaca:

Yola revan olanın gözü kalmaz ardında
Aradığı dermanı bulur yârin derdinde
Gönlündeki kuşları sevgilinin yurdunda
Avucunda yemlenip uçtuğunda anlarsın

Gözükara:

Atları pusatlayıp çıktılar yüce dağa
Avcılar av oldu ki dönmediler bir daha
Yolundan ayırmasın yalvarırım Allah'a
Şimdi ne dediğimi piştiğinde anlarsın

Atmaca:

Önden gider verdiğin, senin değil saydığın
Yaklaştıkça Mekke'ye Lebbeyk sesi duyduğun
Vatanında dünyayı üzerinde soyduğun
Pervaneler yan yana uçtuğunda anlarsın

Gözükara:

Rahmetine sığındım, yaptığımı saymadım
Ömrümü heba ettim, çelik çomak oynadım
Gün günü yaklaşılr mezara adım adım
Zaman elde ipucu, kaçtığında anlarsın

Atmaca:

Dış karanlık olsa da asıl içte ışımak
Işıktaki ziyayı zıyasıza taşımak
Nasıl ince bir duygu, asıl şiir yaşamak
Gözlerinde inciler saçtığında anlarsın

Gözükara:

Gündüz güneşe teslim, gece aya emanet
Yaradan'dan beklenir lütuf, ihsan, inayet
İnsan olmanın şartı huzur değilse şayet
Eşkiya al kanını saçtığında anlarsın

Atmaca:

Kim kime dost bellisiz, kim oluyor yabancı
Eşkiyaya pabucu atıp kaçmaz bu hancı
Yüreğine inceden nasıl yürür bir sancı
Habersizce **Atmaca** uçtuğunda anlarsın

Gözükkara:

Nevbahar, yaz sonunda varır gark olur kışa
Kerem'in küllerinden Aslı düştü ataşa
Akıbet ölüm belli, ister dokuz yüz yaşa
Gözükkara canından geçtiğinde anlarsın

BİR GÜN

Gözükara:

Karakış baharı gizler, geceler gündüze döner
Kuvveti, kudreti sonsuz, ufkumuzu açar bir gün
Ummanlar göğe çekilir, bulut yeryüzüne iner
Buyruğu eksiksiz olan, rahmetini saçar bir gün

Atmaca:

Avcumuzdan gökyüzüne kuşlar kanat vurduğunda
Karabulutlar dağılır, gök masmavi açar bir gün
Omuz omuza vererek ruhlar safta durduğunda
Bulutların arasında bir nur ışık saçar bir gün

Gözükara:

Vatan, bayrak, sancak denir, bedeli kana karışır
Gaza meydanında aslan, alınan şana karışır
Kalan gazi, ölen şehit, sevilen cana karışır
Şühedanın makamında Hak kulunu seçer bir gün

Atmaca:

Alan sağ olsun vatanı, kanımız damarda durur
İnsanı yere geçirir bencillik ve fazla gurur
Şükredenler eksilirse toprak çatlar, toprak kurur
Şahadetin şerbetini arzulayan içere bir gün

Gözükkara:

Nun karnında bir tek nokta, Elif, selvi boylu harftir
Şiir sezgi, şiir şölen, şiir bir gelenek, örfdür
Mazrufu içte gizleyen ağzı kapalı bir zarftır
Yazı kalsa da kâğıtta denilen söz uçar bir gün

Atmaca:

Sırt sırta yaslanan harfi marifet seçerek dizmek
Âşıklıkta maharettir, bağılı olan sözü çözmek
Zarfı nasıl yazarsan yaz, aslolan mazrufu yazmak
Yar kapısı taş değilse söz kalbini açar bir gün

Gözükkara:

Altı günde halk olmuştur “kün feyekün” emri ile
Damla iken insan olduk, şükretmeyiz bile bile
Duyma nimeti kulakta, kelim hikmet düşer dile
Göz görür, gönül katlanmaz üste toprak uçar bir gün

Atmaca:

Günden güne azalıyor helalinden lokma yutan
Sözün kıymetini bilmez sözü boşa atıp tutan
Dünyaya meydan okuyan, Karun ile âşık atan
Dışta sağlam görünse de içeriden göçer bir gün

Gözükkara:

Nefsime elinde tutan el Bâkî, Zât-ı zü’l Celâl
Hazreti Muhammed ile manasını buldu kemâl
Gözükkara’m dostlarıyla şiirle etti hasbihâl
Kalsın kâğıt arasında nasip olan açar bir gün

Atmaca:

Gönül dağa yaslanınca dağı kara bulut sardı
Gerçek yol ehli olanlar koşarak menzile vardı
Sakarya'nın doğduğu yer sanma **Atmaca**'ya yârdı
Eskişehir'de nasibi kesilir de uçar bir gün

YALNIZLIK TIRPANA GELMEZ

Atmaca:

Gönlüne ne ektin, nasıl suladın
Yalnızlık tırpana, orağa gelmez
Ayrılığı kirmene mi doladın
Telin kırık, sözün barağa gelmez

Gözükkara:

Yeğın olur ise gam ile derdi
Kalıca, tırpana, orağa gelir
Bülbülden yakınsa gül güle derdi
Gönülden çağlayan barağa gelir

Atmaca:

Derdini yayacak dağı olmayan
Varıp şükür kapısını çalmayan
Asumana kuşlarını salmayan
Dökülür saçları, tarağa gelmez

Gözükkara:

Yatağı topraktır, yastığı taşır
Ayağı kapıya götüren baştır
Gönül gergefinde sözü dolaştır
Ak düşen zülfler tarağa gelir

Atmaca:

Söz söylemek ister, dili dolaşır
Yan gözle bir baksa aklı karışır
Göz göze gelmenin korkusun taşır
Aralardan sapar, durağa gelmez

Gözükara:

Aşığına, maşuk olan naz eyler
Gönülden görüşen sırlı söz eyler
Gözün süzse, kara kışı yaz eyler
Yürek çarpa çarpa durağa gelir

Atmaca:

Âşık canı yâr yoluna adanır
Gözlerine kara bulut dadanır
Bar vermeyen tevekleri budanır
Başka türlü asma kuruğa gelmez

Gözükara:

Bu dünyanın bin bir türlü halı var
Yeşili var, sarısı var, alı var
Çiçek açmış, meyve vermiş dalı var
Tatlanmadan önce kuruğa gelir

Atmaca:

Dost dostun gönlünü sevgiyle bezer
Yüzüne bakınca halini sezer
Ellerle kebabı şişlere dizer
Kuru bazlamaya, böreğe gelmez!

Gözükkara:

Dost odur ki en dar günde yetişe
Ortak ola iyi, kötü gidişe
Yaren düşer ise yanan ateşe
Ağyar bazlamaya, böreğe gelir

Atmaca:

Dost olan dostunu canında taşır
Hin olan hinliği kanında taşır
Herkes ateşini yanında taşır
Közü harlatmaya körüğe gelmez

Gözükkara:

Riyakârın yüzü kalın gön olur
Temiz insan gayet fazla bön olur
Kar suyuyla ocak sönen gün olur
Bayram eden düşman körüğe gelir

Atmaca:

Yalakalık girse insan içine
Kar yağsa da beyaz düşmez saçına
Koşar da dünyanın öbür ucuna
Sofrasını açan yüreğe gelmez

Gözükkara:

Kendini bilenler âlemi bilir
Aksi olsa idi güzellik ölür
İnsanın ardında eseri kalır
Akıla damlayan yüreğe gelir

Atmaca:

Söz sözün yüzüne ışığın tutar

Söz eri olanlar sözünü tutar

Atmaca avını havada tutar

Hem kolu kanadı kırığa gelmez

Gözükara:

Havada avlanıp yerde yiyemem

Her insan sözüne sadık diyemem

Gözükara kanlı gömlek giyemem

İnsaflı sınıkçı kırığa gelir

AYRI AYRI MI?

Gözükara:

Beni boş ver, sence nasıl
Bahar ayrı, yaz ayrı mı?
Zurnada olmazmış fasıl
Gitar ayrı, saz ayrı mı?

Atmaca:

Söz içinde söz dereyim
Bahar başka, yaz başkadır
Dokun tellere göreyim
Gitar başka, saz başkadır

Gözükara:

Su mu, gönül mü bulanana
O nedir, başta dolanan
Gölek yerlerde avlanan
Ördek ayrı, kaz ayrı mı?

Atmaca:

Yakan kalem kaşlı olur
Kazlar uzun başlı olur
Suna gözü yaşlı olur
Ördek başka, kaz başkadır

Gözükara:

Gün eritir dağda karı
Çekilmez yokluğu, varı
Akıbeti koca karı
Gelin ayrı, kız ayrı mı?

Atmaca:

Gün güne eklenir gider
Kız düşte gelinlik güder
Âşık yanar, maşuk tüter
Gelin başka, kız başkadır

Gözükara:

Ay doğuyor, gün batıyor
Can alıyor, can katıyor
Yanak üstünde yatıyor
Gamze ayrı, yüz ayrı mı?

Atmaca:

Yanakta gül koyağıdır
Rengin alı şayağıdır
Sözün gizli ayağıdır
Gamze başka, yüz başkadır

Gözükara:

Bezirgân malını satar
Gönül sevdiğini tutar
Kırpık oktan fazla batar
Garez ayrı, naz ayrı mı?

Atmaca:

Güzel süzer haber salmaz
Yazı kışı belli olmaz
Kibritte mektubun almaz
Garez başka, naz başkadır

Gözükkara:

Vefa gösterilmez ahde
İster of de, ister ah de
Kimi essah, kimi sahte
Senet ayrı, söz ayrı mı?

Atmaca:

Taşır isen kibir gurur
Arkadaşlık çabuk kurur
Söz veren sözünde durur
Senet başka, söz başkadır

Gözükkara:

Çöle düşülmüyor boşa
Yoldaş olur kurda kuşa
Gençlikte dökülen başa
Alev ayrı, köz ayrı mı?

Atmaca:

Alev üter köz pişirir
Nefse uyar kul şaşırır
Rüzgâr yangını taşırır
Alev başka köz başkadır

Gözükara:

Doğar gelir ölüm başta
Gitme gizli her telaşta
Yakasız, cepsiz kumaşta
Kutnu ayrı, bez ayrı mı?

Atmaca:

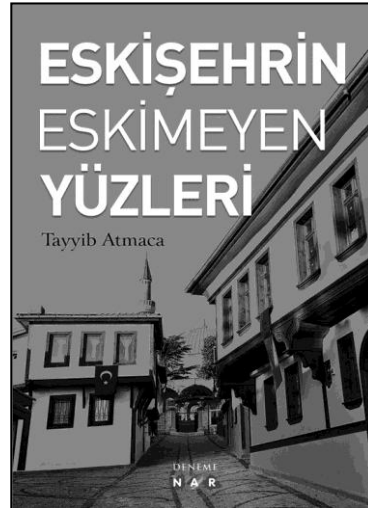
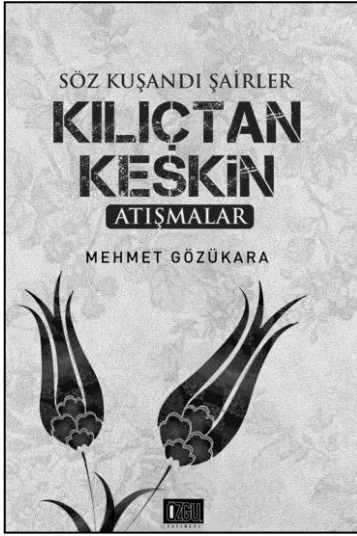
Bilenirim her zalime
Doğan yaklaşır ölüme
Halı benzemez kilime
Kutnu başka, bez başkadır

Gözükara:

Feryat, figan zarın gider
Dünya adlı varın gider
Gözükara yarın gider
Bağla ayrı, çöz ayrı mı?

Atmaca:

Uzak yakından gelirler
Nerde gözü kara derler
Atmaca helvanı yerler
Kebap başka, çöz başkadır

MEHMET GÖZÜKARA

02 Şubat 1962'de Elbistan'ın Eldelek köyünde doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokulu Elbistan'da okudu; K.Maraş Teknik Lisesi'nden mezun oldu. Halen Afşin-Elbistan A Termik Santrali'nde teknisyen olarak işine devam etmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Yazı ve Şiirleri; Sızıntı, Kardeş Kalemler, Kırk Başak, Aşkın (e) Hali, Alkış, Güneysu, Şardağı, Yosun, Yaprak, Elbistanın Sesi gibi birçok dergi ve gazetede yayımlandı. Katıldığı şiir yarışmalarında çeşitli ödüller aldı. T.C. Kültür Bakanlığınca GÖZÜKARA, (Mahlası ile) "Kalem Halk Şairi" olarak tescil edilerek kimlik verildi. "Avrasya Yazarlar Birliği" üyesidir.

Yayımlanan Eserleri

Söz Alev Aldı, Elbistan Yayınları, Elbistan 2002

Söz Beledim Beşiğe, Göçer Ofset Elbistan 2003

Boyun Büktüm Güle Doğru, Bassaray Matbası, İzmir, 2007

Namluya Şiir Sürdüler Atışma, (kolektif) Göçer Ofset, Elbistan, 2008

Seyr-ü Sefer, Berikan Yayınları, Ankara 2010

Elbistan Ağıtları, (Ömer Hakan Özalp ile) Özgü Yayınları, İstanbul 2013

Söz Kuşandı Şairler, - Kılıçtan Keskin-Atışmalar- (Bir Grup Şairle) Özgü Yayınları, İstanbul 2012

Çark-ı Devran, Özgü Yayınları, İstanbul 2013

Söz Açarı, (Tayyib Atmaca ile) Atışma/Şiir, Berikan Yayınları, Ankara 2014

Yayına Hazır Eserleri

1. Gözükaralı Atışmalar

2. Kurşun Kalem Harmanı

TAYYİB ATMACA

10.06.1962 Kahramanmaraş Afşin Topaktaş köyünde doğdu. İşletme Fakültesini bitirdi. Güneysu Kültür Sanat Edebiyat Dergisi'nin kurucuları arasında yer aldı. Uzun süre bu derginin yayın yönetmenliğini yaptı. Osmaniye'de (36 sayı) Kırâğı Şiir Dergisini, Eskişehir'de Mustafa Özçelik ile birlikte Ardıc Kültür Sanat Edebiyat dergisi çıkardı.

Şiir ve denemeleri: Dolunay, Türk Edebiyatı, Türk Dili, Milli Kültür, Mina, Kardelen, Karçıçeği, Palandöken, Güneysu, Sühan, Tepe Edebiyat, Kırâğı, Yedi İklim, Yolcu, Yitik Düşler Lika, Ardıc, Bir Nokta, Kardeş Edebiyat, Kuşluk Vakti, Herfene vb. dergilerde yazdı. Eskişehir'de yaşıyor, Odunpazarı Belediyesi'nde memur

Yayınlanmış Eserleri:

Şiir Kitapları:

Hüzünlerin Düğünü, Kendi Yayını, Osmaniye 1980

Külüngün Taşlara Çizdiği Nakış, Güneysu Yayınları, Osmaniye 1993

Sarı Kitap, Kırâğı Şiir Dizisi Yayınları, Osmaniye 1997

Bende Yanan Türkü Sende Sönüyor, Yediharf Yayınları, İstanbul 2004

Susarak Konuşsan Gözüm Dinlese, Yediharf Yayınları, İstanbul 2004

Döş Defteri, Ardıc Yayınları, Eskişehir 2006

Uzun İnce Bir Türkü, Yediharf Yayınları, İstanbul 2010

Âşıklar Meclisi, Açı Yayınları, İstanbul 2014

Söz Açarı, (Mehmet Gözükara ile) Atışma/Şiir, Berikan Yayınları, Ankara, 2014

Deneme Kitapları:

Med Cezir Vakitler, Yediharf Yayınları, İstanbul 2004

Gece Vardiyası, Ardıc Yayınları, Eskişehir 2006

Ebemkuşağının Altında, Yediharf Yayınları, İstanbul 2010

Eskişehr'in Eskimeyen Yüzleri, Nar Yayınları, İstanbul 2014